

Número Zero - Hivern 1996

A VISTES DES POBLE

REVISTA INDEPENDENT D'ESTELLENCES

MALLORCA.—Carros entre algarrobos y olivos de Estalio.

A VISTES DES POBLE

REVISTA INDEPENDENT D'ESTELLENCES

Editor i Director: Francisco Palmer Moragues

Publicació trimestral. Tiratge: 200 exemplars

Número Zero. Hivern 1996.

Impressió: DE SALABERT E HIJOS, S. A.

Dipòsit Legal: PM-807-1996

A VISTES DES POBLE

no es responsabilitza de l'opinió dels seus col·laboradors
ni s'hi identifica necessàriament. L'opinió de la revista
s'expressa únicament mitjançant l'article editorial.

El primer Editorial

LA PREMSA, i en general tots els mitjans de comunicació, tenen com a missió fonamental servir dos objectius: la informació i la transmissió d'opinions. Des d'aquesta doble obligació, qualsevol medi de premsa es veu obligat en el seu primer Editorial a definir amb la major claredat possible quines són les seves intencions i els seus plantejaments ideològics; és a dir, la ideologia que impulsa i sustenta la creació del medi. Això ha d'esser així perquè precisament l'Editorial d'un diari o revista és l'article d'opinió que -sense anar firmat i sota la responsabilitat del director- reflecteix l'opinió i les grans orientacions de la publicació.

L'Editorial d'un diari o revista té, per definició, la funció bàsica d'orientar els lectors explicant, aclarint, definint-se sobre aquelles qüestions, esdeveniments, actuacions, declaracions o decisions que tenen repercussió social. Llevat d'aquelles publicacions que són els "òrgans oficials d'expressió d'un partit polític", aquesta intenció s'exposa mitjançant un model de preferències, sense impartir doctrina de partit ni dirigir el sentit del vot en període electoral en benefici de cap opció política. L'Editorial és un important òrgan d'influència en l'opinió pública que es fonamenta en la força del seu anonim. Ja no és l'opinió d'una persona en concret, sinó la veu impersonal de la revista la que s'expressa en aquesta secció. Com a tal, l'editorialista -o editorialistes- han d'adoptar un to de prudència, d'autoritat moral i de sentit comú quan emeten judicis, sol·liciten l'adopció de conductes o d'accions, ofereixen solucions o proposen alternatives. El lector -és clar- és sempre lliure d'acceptar o no la conclusió o la tesi mantinguda pels editorialistes. Faltaria més!.

Fets aquests aclariments teòrics preliminars, la revista que teniu entre les mans va néixer com un projecte rigorós, amb criteris professionals, per dotar el poble d'Estellençs d'un mitjà d'informació i d'expressió propi, un mitjà de debat i de cultura. Tractant-se de premsa independent (la qual cosa no vol dir que siga premsa asèptica o descompromesa) A VISTES DES POBLE és una revista plural i oberta que no és, ni pot ésser, captiva de cap opció política concreta, associació ciutadana, cultural o religiosa. No hi ha altre camí per garantir l'autonomia de la publicació que blindar-la enfront de qualsevol interès partidista

per així poder arribar a un màxim de lectors amb honestedat i credibilitat. La continuïtat i la supervivència d'aquesta publicació penja de fer-la des de fora de qualsevol circumstància electoral i governi qui governi.

A VISTES DES POBLE no oculta que els seus principis ideològics són liberals i progressistes; bel·ligerants quan es tracta de la defensa del sistema democràtic, de la justícia social, de la nostra llengua, cultura i tradicions, de la nostra història, del nostre medi ambient natural i del nostre paisatge. Tots els qui han fet possible aquest número zero, comparteixen, sense excepcions, aquests principis i plantejaments. Tots els qui d'avui endavant es vulguin integrar en aquest projecte col·lectiu hauran d'acceptar que aquí no hi ha espai per la intolerància, l'insult i el dogmatisme. Només a partir d'aquest amplíssim marc ideològic, les portes són obertes i les opcions es diversifiquen.

Però hi ha encara un tronc comú que obliga a una major definició, rotunda i solemne, i que figura com un dels objectius prioritaris d'aquesta empresa: promoure la participació de tots els estellenquins per fer un debat públic i reflexiu, oferint un espai per l'opinió a tots aquells que tinguin alguna cosa a dir i la vulguin expressar emprant la tribuna que els ofereix A VISTES DES POBLE. S'estarà d'acord o no amb els distints plantejaments que faci cada participant, però és bo que tot això es faci perquè així els ciutadans d'aquest poble podrem apreciar que en essència la vida en democràcia té moltes més implicacions que les d'anar a votar cada cert temps. És cosa certa que tothom té el seu propi punt de vista i que cadascú analitza la vida del seu poble i de la seva societat des d'aquest forat. Emperò, això permet que l'opinió de cada estellenquí sigui un element enriquidor en el debat general. En tot cas, la clarividència que segueix a l'anàlisi i a la reflexió assossegada sempre donarà llum per aclarir situacions i conflictes que després seran útils per a tots, i en especial, per als nostres governants i regidors municipals.

Si no som capaços des dels carrers, des de les taules dels cafès o des de les pàgines d'aquesta revista de mantenir un debat ric i en profunditat sobre el nostre passat, present i futur, això voldrà dir que patim d'una certa i preocupant esclerosi d'idees. I així, poc podrem per tal de fer d'Estellençs un poble ric i pròsper. Quedi clar, doncs, que benvingut sia el debat, lliure, tolerant i respectuós. Si és així, l'esforç econòmic i personal que suposarà treure cada nou exemplar i el risc d'esser malinterpretats, d'encertar o d'equivocar-nos, mai serà estèril.

"Cho"

L'APARICIÓ en els nostres carrers el passat 4 de gener d'uns pamflets amenaçant els dos regidors del grup IDEES no va ésser una bona notícia per començar l'any.

Ja fa 20 anys que vivim en democràcia i encara no han desaparegut certes actituds més pròpies de les caveres que d'una societat madura. El fet ocorregut demostra que encara hi ha en el nostre poble restes d'aquesta antiquíssima obsessió que consisteix a voler eliminar tot allò que molesta, tot allò que és diferent, i a tot aquell que no combrega amb el que un vol, pensa o demanda. En aquesta mania excloent se la pot denominar de moltes maneres: feixisme, fanatisme, xenofòbia, intolerància, etc. Fins ara sabíem

EDITORIAL

que en el nostre país hi havia un racisme contra els gitanos, contra els moros, contra els negres, contra els "sudacas" o contra els xuetes; però vet aquí que, a més de tots aquests excel·lents signes de civilització, el que s'ha inaugurat en els nostres carrers és una nova forma d'exclusió: un "nazisme a l'estellenquina". El dogma que sustenta aquest pensament tan *patriòtic* consisteix a afirmar que tot aquell que no és "dels meus", és a dir, que no defensa els meus interessos particulars, ... *CHO!* Si a més a més l'enemic no ha nascut aquí, o no està empadronat aquí o no fa feina aquí... *CHO!* Però si com a culminació de la desgràcia, l'infidel és regidor o regidora de l'Ajuntament en l'oposició, llavors... *SACAREMOS LA FUERZA*. Poc importa que hi hagi hagut eleccions i que cadascú hagi decidit segons els seus criteris -tan dignes uns com els altres-, poc importa que per damunt de la voluntat dels electors i dels governants hi hagi unes lleis que acomplir i respectar; poc importa tot mentre es faci el que jo vull que es faci. És l'afició i la debilitat d'aquests *travestits polítics*, mig demòcrates quan els convé, dictadors i feixistes quan la democràcia, la llei i les normes no estan fetes a la mida de la seva conveniència.

El més perillós d'aquests subjectes és que es creuen -o fan creure- que són molt patriotes, molt estellenquins i molt decents. Patriotes sí, però de ca seva. Molt estellenquins? Pot ésser, però ja se sap que tots els "molts" fan mal. Molt decents? Estranya forma de decència és aquesta que es mostra imper meable als drets, al respecte i a la llibertat dels altres.

Poc importa qui sigui el que va llançar aquests paperots malintencionats. Pot ésser divertit i, fins i tot, emocionant tractar d'endevenir-ho, però en aquest joc no val la pena dedicar-li més dels primers 30 segons. El cert és que només amb el coratge que dona la nit i l'obscuritat no sols va embrutar els carrers i la Plaça del nostre poble sinó que, i sobretot, va intentar embrutar la convivència pacífica. Quant més bramin, bufin i escupin els partidaris del CHO! més ens reafirmarem tots els estellenquins de bona voluntat en el criteri que només els gestos i les expressions democràtiques, tolerants i pacífiques són el nostre honor. Quan aquestes coses passen, la barrera que identifica i distingeix els demòcrates enfront dels excloents i intolerants és molt fàcil d'establir: els demòcrates sempre es situen del costat de les víctimes, siguin quines siguin. Maldament no siguin "dels meus".

Sí, però ...

NINGÚ FINS ara ha millorat aquella antiga definició dels filòsofs romans quan deien que "la Política és l'art de fer el que és possible". Del que és possible enfront del que és utòpic o irrealitzable, i del que és possible com a "possibilitat o previsió del que pot passar demà". En aquesta màxima -per a la utilització dels polítics de tots els temps- els filòsofs hi afegien una advertència: que el que no la tengui en compte viurà presoner de les circumstàncies i de les conseqüències.

Sí, el Partit Popular ha guanyat les eleccions i previsiblement José María Aznar serà el nou President del Govern. Previsiblement, perquè no ha aconseguit una "majoria suficient" per a governar en solitari. L'aritmètica parlamentària no està a favor del Partit Popular, la qual cosa vol dir la ineludible necessitat de pactes amb altres forces. Quines? Qualsevol que siguin les diferents

opcions possibles, totes passen per Catalunya, per Convergència i Unió i els seus 16 diputats i per la voluntat de Jordi Pujol.

El fins ara cap de l'oposició confiava excessivament en les enquestes i segur d'obtenir una majoria absoluta no arribà el que era necessari: ni presentà en el seu moment una moció de censura -maldament la perdés- ni acceptà un debat "cara a cara" amb González. Ha jugat "*roquer*" i per això s'ha quedat lluny dels 176 diputats que li eran necessaris. Però aquest -per previsible- no ha estat el seu més clar error. Aznar i la plana major del PP haurien d'haver previst fa ja tres anys, quan va començar la cinquena legislatura, que en un futur necessitarien del suport dels nacionalistes catalans en el cas que no obtenguessin una majoria absoluta. En comptes d'això, optaren, miops a la realitat, per una política anti-catalanista i anti-pujolista basant-se en el pretext que Pujol sostenia el govern corrupte de Felipe González. Però ara el necessiten!. Doncs ara viuen presoners de les circumstàncies!.

No ho té gens fàcil Aznar. Per una part rectificar el seu discurs i apropar-se al sentiment i a la raó nacionalista li pot crear greus tensions dins del seu propi partit. Aquell sector del PP més genuïnament "de dretes" i "espanyolista" que crida "*Pujol, enano, habla castellano*" no veura bé que es pacti i, per tant, que es cedeixi a les pretensions de Pujol. Per contra, els sectors més moderats i centristes del partit no entendran -si no es pacta- que un partit amb aspiracions de governar no sàpiga arribar a acords polítics i parlamentaris amb els altres grups.

Els errors polítics se paguen i davant d'aquesta "circumstància" no val dir ara que la culpa de tot la tenen les enquestes o aquests 9 milions de vots que ha tret el Partit Socialista perquè "tots els que han votat PSOE són uns *incults*, uns *corruptes* o uns *estòmacs agraits*". Si bé era necessari que el PSOE passés a l'oposició i així s'orejàs l'ambient polític, ens podem trobar que aquesta nova legislatura, lluny d'esser tranquil·la i estable, sigui tant o més "crispada" que l'anterior. Ens podem trobar amb noves Eleccions Generals molt aviat. I això no seria gens bo.

per F. Palmer

GENER

1

L'any ha començat amb un Consell de Ministres i una profecia. Segons ha manifestat Felipe González, si la dreta guanya les pròximes Eleccions Generals, Espanya pot tornar a sofrir una crisi social com la de 1898 amb polítics incapaces de governar i de donar tranquil·litat en lloc de tanta crispació. Tan sols 24 hores després, Álvarez Cascos respon al President dient que varen esser governs i polítics d'esquerra els culpables del "Desastre". No sé quin d'aquests dos "historiadors" tindrà raó. Jo sols m'ofereix a profetitzar que aquest any l'Atletic de Madrid serà el Campió de Lliga. Sinó, Jesús Gil arrasarà com el General Weyler a Cuba.

4

En el programa de ràdio "Directament Encarna", a la Cadena COPE, Aznar promet abaixar els impostos, una "mili" de sis mesos i penes més dures per els terroristes. Jo promet que no tornaré a escoltar mai més un programa de n'Encarna Sánchez. M'ho han prohibit els metges d'urgències després que m'enviàs un bolígraf, un encenedor i ses quatre piles del transistor a conseqüència d'un atac de nervis. Pels sacrificis que ha de fer Aznar mereix que sigui President.

8

¡Váyase señor González! Aznar insisteix en les raons per les quals no ha presentat en aquesta legislatura una moció de censura. Diu el President del Govern que el que volia Aznar era tirar un penalti sense que hi hagués porter. És clar que el millor porter que hi ha a

Espanya no és ni en Buyo ni en Busquets ni en Zubizarreta. Maldament González estigui "tocat", lesionat per tants d'escàndols, els socialistes diuen que González com a porter ho atura tot, i que no li fica un gol ni l'extrem dret més precís encara que jugui de davanter centre o centrista.

10

El diari "El Mundo" obri la seva particular pre-campanya electoral fent la llista d'escàndols d'aquesta V Legislatura: Aida Álvarez, PSV, Godó, BOE, Banesto, Luís Roldán, Fons Reservats, Mariano Rubio, Palomino, GAL, Papers de Laos, Lasa i Zabala, CESID. Mentre pareix que tots els altres diaris i periodistes del país dormen, "El Mundo" ha anat descobrint tota la porqueria que González ha anat cultivant junt als seus bonsais. Contesti aquestes dues preguntes i haurà fet el millor test per conèixer el seu grau d'incorruptibilitat: votaria a "Pedro Jota" com a President del Govern? Voldria que fos el seu inspector d'Hisenda? El resultat del test... vostè mateix.

12

Els alumnes d'un col·legi privat i laic de Madrid s'han trobat en tornar de vacances que els seus professors habituals han estat substituïts per capellans i monges de l'ordre integrista "Lumen-Dei". Una de les mares d'una alumna de 10 anys conta que la seva filla havia arribat a casa plorant perquè no aconseguia "sentir" Déu. Un pare diu que va descobrir que el seu fill dormia amb un ganivet davall el coixí per si venia el dimoni. El capellans i les monges diuen que són un moviment catòlic que sols obeeix el Papa i la Verge Maria. Mare de Déu! Donau-los "Illum divina"!

14

José María Aldaya compleix avui 251 dies segrestat per ETA convertint-se en el ciutadà que més temps ha passat en mans de la banda terrorista.

A menys de dos mesos per a les eleccions no hi ha millor entreteniment que mirar les enquestes i els sondejos que publiquen tots els diaris. No hi ha cap dubte: el PP parteix en aquesta cursa com clar favorit. El 60% dels enquestats pensen que Aznar serà el guanyador enfront d'un 22% que aposta en contra. El PP inspira més confiança en assumptes econòmics, de creació d'ocupació, de seguretat ciutadana, de lluita anti-terrorista i anti-corrupció. El PSOE apareix en les enquestes com a millor qualificat per millorar les condicions de vida dels més pobres, per garantir les pensions i per consolidar l'Estat de les Autònies. González inspira més simpaties que Aznar. Aznar té les idees més clares que González. Jo, que encara no ho tenc gens clar, m'en vaig a dormir que demà és dilluns.

15

Izquierda Unida diu que respecta l'Església, però cadascú en el seu lloc: ni "concordato", ni doblers en els Pressuposts de l'Estat, ni actes religiosos en actes oficials, ni capellans militars, ni *sursumcordam*.

Convertir l'Església Catòlica en una Societat Anònima me pareix molt bé. Sempre i quant també comensem a parlar de PP, S.A., PSOE, S.A., IU, S.A., etc.

Tothom parla aquests dies de les "nines xines". Les dramàtiques imatges dels orfanats xinesos ofereides per la televisió no són sinó una mostra més de la "in-humanitat dels sers humans".

18

Aznar i Anguita reclamen debats televisats "a tres". González diu que *nanai*, que ell no es llepa el dit, que "a dos" amb Aznar o "a cinc" amb Pujol i Ardanza. En el PP no li convé un "cara a cara" amb González, té poc a guanyar i molt a perdre. A Aznar li convé un debat triangular que conti amb la presència d'Anguita (la famosa *pinça* de la qual parlen els socialistes). González troba suïcida ficar-se enmig d'un foc creuat a dreta i a esquerra. A Anguita li va bé tot: "a dos", "a tres", "a cinc". Per cert, el Partit del Bierzo diu que un debat "a cinquanta-un" o que no hi va. I també tenen raó.

21

Avui conclouen a Madrid dos Congressos: el del PP i el de Comissions Obreres. El del PP s'ha celebrat amb un aire triomfal. El de CC.OO ha acabat a llosques. "Gana el Centro" diuen els conservadors. A Marcelino Camacho l'han defenestrat de la presidència del Sindicat. S'havia posat per a tal fi el seu vell jersei. Llàgrimes i crits de "Camacho es cojonudo" entre els més fidels a "la falç i el martell". Conclusió: surt Camacho per la porta lateral de l'esquerra, entra Aznar per la gran porta del centre o centrista.

A darrera hora han cessat Valdano com a entrenador del Reial Madrid. S'ha acabat la "filosofia"! Arriba la brui-xeria! Arsenio Iglesias.

25

El Tribunal Suprem ha processat Barrionuevo. L'acusava de dirigir i finançar el GAL amb fons reservats. Si l'ex-ministre és jutjat i condemnat s'enfronta a penes d'entre 28 i 48 anys de presó pels càrrecs de detenció il·legal, malversació de caudals públics i relació amb banda armada. Però, el millor càstig seria tancar-lo amb Sancristóbal, Álvarez, Planchuelo, Amedo, Domínguez i Damborenea. Tots junts en la mateixa cel·la!

Aznar diu: "No cabe en ninguna cabeza ni es de sentido común ni puede ser verdad que todo lo que sucedía no lo conociera el Presidente del Gobierno". Bé, d'acord. Però, cap on miràvem tots quan això passava?

29

Quina diferència! "La unitat de l'idioma és irrenunciable, el Govern parteix del que diu l'Estatut i la Llei de Normalització Lingüística, i assumeix que la llengua catalana és la pròpia de les Balears". Qui ha dit això? Un catalanista? Un independentista? No, ha estat el nostre President Cristòfol Soler. Més coses d'en Soler: "El Govern potenciarà les línies de ferrocarril a Mallorca". Ara, a més a més, ecologista! Aquest home se l'ha de tractar bé, no siga cosa que torni en Cañellas! Pare, Fill, Esperit Sant. Amén.

Un altre i Molt Honorable President, Jordi Pujol: "En lloc de parlar de l'atur o de la vivenda, socialistes i populars es dediquen a tirar-se les llistes dels morts a la cara. Són tots una colla de ximples!". Tranquil Jordi, tranquil!.

30

Avui, el president del Banc de Santander, Emilio Botín, ha afirmat que el programa electoral del PP "fa confiança

als inversors i a les grans empreses estrangeres". Després de comprovar cada mes les comissions que em cobren els bancs i els beneficis que obtenen cada any, em fan ganes de posar els meus estalvis dins d'un calcetí o davall d'una ratjola. Cada dia tinc més clar que el que m'interessa a mi no els interessa a ells, i a l'inrevés. Doncs que no em diguin a qui convé votar!

Canal +. 23 hores. Debat de política econòmica. Pedro Solbes versus Rodrigo Rato. Solbes: talment un catedràtic d'arameu. Rato: Premi Nòbel d'economia. Reduir el dèficit públic, baixar els impostos i mantenir les despeses socials. Merlín i els cavallers del Carrer Gènova!

FEBRER

2

Maria Antònia Vadell, la cap de llista al Congrés pel PSM-Nacionalistes de les Illes, diu que en el cas d'obtenir representació li pareix molt difícil donar suport a la investidura d'Aznar com a President del Govern. "Altra cosa seria —ha dit— que Aznar ens donàs la Independència". "Ara sí" és el lema del PSM. Ara sí que estic segur que alguns polítics se droguen!

Apareixen pels nostres carrers els primers cartells electorals demanant el vot. Crida l'atenció un, signat pel PSC (Partit dels Socialistes de Catalunya) que diu: "Felipe o Aznar, tu decideixes". Veritablement la situació política en aquest país està molt malament quan només es pot escollir entre la pesta o el còlera!

3

Publica la premsa que el regidor d'Educació de l'Ajuntament de Palma ha afavorit econòmicament un col·legi privat del qual

va esser fa poc director i en el qual la seva dona regenta el bar. Pareix mentida! Fins i tot hi ha socialistes infiltrats en els partits més decentes!

4

Una mostra d'indignitat política. Celia Villalobos: "He visto a Aznar superar un atentado y a Felipe González esconderse como un conejo tras el escaño el 23-F". Sobren els comentaris.

Una mostra d'indignitat social: casi 700.000 persones sobreviuen amb menys de 34.000 pesetes al mes que els dóna l'Estat. També sobren els comentaris.

5

Izquierda Unida té, sens dubte, grans encerts com, per exemple, denunciar que supeditar-ho tot al lliure joc del mercat i als interessos dels grans bancs i empresaris condueix a una "dictadura sense rostre, inhumana i cruel". Amb això, fins i tot l'Església catòlica i Ruíz Gallardón els donen la raó. Però, d'aquí a defensar la col·lectivització de les fàbriques, dels tallers i dels camps, és anar massa lluny. Perdó, anar massa enrera: al segle passat.

Arzalluz: "Sáenz de Santamaría le dijo a Martín Villa que si él hablaba ante la Comisión del GAL, iría al trullo implicado en la guerra sucia contra ETA cuando era

Ministro del Interior del Gobierno de la UCD". Finstros! Pecadoles de la pradera!

7

ETA ha assassinat un històric del PSOE, Fernando Múgica. Condemna unànime. Conforme. Després, silenci. Un dolorós silenci i a seguir lluitant per acabar amb aquests fills de... Però, el que no vull ara és reprimir la meua indignació contra aquells que, carents de qualsevol "tacte polític", sempre estan disposats a treure'n un benefici partidista. A quí em refereixo? A Julio Anguita, "Lamento que el terrorismo de Estado haya dado alas a ETA. Los asesinos se justifican ante una parte del pueblo vasco con las acciones cometidas por el GAL". Simplificant Sr. Anguita i sense voler fer demagogia: el culpable dels 746 morts assassinats per ETA és l'Estat. Respongui per favor: si no hi hagués hagut el GAL serien vius Gregorio Ordóñez, Fernando Múgica i tots aquells altres ciutadans de Vallecas, València, Burgos, etc, etc, etc.? Serien lliures Aldaya i el funcionari de presons Ortega? Sr. Anguita, se lo diré en castellano para que me entienda: ¡Cállese, bocazas!

8

Què els deia? HB justifica l'assassinat de Múgica com una resposta d'ETA al PSOE i al GAL per la seva estratègia de "liquidació del poble basc"; i afageix: "de sobra saben quiénes ahora se rasgan las vestiduras que ETA jamás ha actuado contra nadie por sus ideas políticas". Quin alè! Després de saber que aquests assassins d'ETA són respectuosos amb les idees de tots noltros ja podem dormir tranquils!

Xabier Arzalluz: "En el caso GAL no se han depurado responsabilidades ni se quieren depurar; pero ETA no tiene legitimidad para hablar de guerra sucia.". Me pareix que els

QUADERN D'APUNTS

únics que afegeixen una mica de sentit comú a la vida política d'aquest país són, curiosament, els nacionalistes bascos i catalans. Jordi Pujol: "ni el terrorisme ni el contraterrorisme són utilitzats en campanya electoral en cap país seriós de la manera com s'ha fet a Espanya durant els dos darrers anys." Després d'escoltar tan sàvies paraules he decidit votar-lo. La meua dona m'ha recordat però que Pujol no es presenta per Mallorca. Llàstima, cagon l'ou!

10

Tots recordam aquella monumental esbroncada en el Ple del Congrés el passat 21 de juny amb insults i "pataleo" inclòs, amb què els diputats populars obsequiaren el Vice-President del Govern Narcís Serra per l'assumpte del CESID i les escoltes telefòniques. Serra va dimitir per aquest motiu. Vuit mesos després la jutgessa Ana del Molino archiva el cas i declara acabada la instrucció en no detectar delictes en l'actuació dels serveis d'espionatge. En vista d'això Serra demana al PP que es disculpi i que reconeixi públicament que es varen equivocar calumniant-lo a ell, a González, a García Vargas i a Manglano. Álvarez Cascos contesta que el PP no té perquè disculpar-se, que "estábamos ejerciendo la oposición y esto es algo democrático". Efectivament: "la oposición", "el pataleo", "el insulto", "la befa", "la burla", "la mofa", "el escarnio", "la descalificación", "la grosería" ... i devuit sinònims més.

El IRA romp 17 mesos de treva amb un atemptat amb bomba en un edifici d'un luxós barri de Londres causant 100 ferits. Les converses entre el Govern Britànic i el IRA estaven bloquejades des de feia temps per la negativa dels terroristes a entregar les armes.

11

Per l'esquerra, Redondo fa costat a Anguita. Per la dreta, Boyer fa costat a Aznar. Aznar s'enfada amb Gallardón. González s'enfada amb Guerra. A Sant Sadurní ha esclatat una guerra comercial entre Codorniu i Freixenet. Uep! No fotem! Pau, senyors, pau!

14

Segons publica "El Día del Mundo", Eduardo Vellibre, fins ahir cap de l'oposició municipal de Calvià i ara suspès de militància va manifestar l'any 1992 que l'intent de suborn a un regidor socialista (Calviàgate) era un muntatge i un "culebrón" organitzat per Margarita Nájera contra el PP. Ara, segons pareix, Vellibre es va comprometre, arran d'aquest assumpte, a pagar-li a Andrés Bordoy -condemnat pel cas- la multa de 100 milions de pesetes. Ai, ai, ai! Ui, ui, ui! Quina pudor!

Elias Yanes, President de la Conferència Episcopal espanyola, va afirmar ahir que cap catòlic pot emprar el preservatiu... Si vol tenir infants, es clar!... O la SIDA!

15

Pam! Pam! Pam! Així de fàcil és matar un home, un demòcrata, un home just i bo, un jurista de primera categoria, un gran historiador del Dret.

Francisco Tomás y Valiente, catedràtic de Dret i ex-President del Tribunal Constitucional va esser assassinat ahir per ETA en el seu mateix despatx de la Universitat Autònoma de Madrid.

Silenci! Silenci! Silenci! Les úniques paraules que no sobren són les que va pronunciar ell mateix en defensa de l'Estat de Dret o les del seu fill: "La obra de mi padre ya está cumplida... Los asesinos no han conseguido otra cosa que hacer daño a una familia. Sólo eso."

17

Quan més llegeix un els diaris més descobreix les misèries del periodisme. Vet aquí una prova referida a una entrevista d'Aznar a Canal +. Titular de "El País": "Si los GAL hubiesen tenido éxito no estaríamos en la situación actual.". Titular de "El Mundo": "Aznar lanza una crítica contra quienes dicen que el problema del GAL fue que no tuvieron éxito." O sia: el blanc és blanc i el negre no és negre.

Una setmana després d'esser desterrat de Balears, José Lozano "El Cojo", que ha destrossat cents de mostradors del Carrer dels Oms de Palma, ha complit la seva advertència: ¡Volveré!. Bé, idò maldament sigui un invàlid en cadira de rodes ha burlat els policies de Barcelona i de Palma i ja torna esser aquí. Si d'això se'n tem en Jose Maria Carrascal segur que demana la dimissió del ministre Belloch, del president d'Iberia i de l'assistenta que li serví la taronjada a l'avió!

19

Herri Batasuna cedeix a ETA els seus espais electorals a televisió. El Govern creu que per això és possible il·legalitzar la coalició abertzale.

Pareix que va de vídeos! El vídeo electoral del PSOE en el qual apareixen titelles, dobermans, demolicions i altres

escenes tètriques, ha exaltat els ànims dels patis i dels galliners. El PP demana que es retiri el vídeo per violent i pornogràfic (?). En el PSOE asseguren que el vídeo respon a tres anys d'atacs brutals en què el PP els ha acusat de lladres, corruptes, espies i assassins. Diuen els socialistes que el que passa és que als conservadors no els agrada la seva pròpia medicina i que ara els llops van de moderats. Pareix mentida que els del PP no aplaudeixin aquest vídeo-clip "draculari" gràcies al qual guanyaran encara més vots!

20

Entre 800.000 i 1 milió de persones se manifestaren ahir a Madrid contra el terrorisme. Encapçalaven la manifestació González, Aznar i Suárez, a més d'altres màximes autoritats de l'Estat, sindicats i partits polítics.

Aznar ha donat avui vespre un míting en el Palau Municipal d'Esports de Palma. Estava ple. Han intervengut abans que ho fes ell, Fageda, Font, Gamero -cap de llista per Balears-, Huguet i Cristòfol Soler. Repetesc: estava tot ple. Tant ple que no hi ha cabut en Cañellas!

22

Tota Mallorca és coberta per la neu.

Jon Idígoras, membre de la Mesa Nacional de HB és a la presó d'Alcalá-Meco. El jutge Garzón l'ha empresonat acusant-lo de col·laborar amb ETA. Idígoras ingressà directament a l'infermeria de la presó ja que pateix una "insuficiència respiratoria aguda". Diarrea diria jo, quan li digueren -en broma- que el tancarien amb Sancristobal, Planchuelo, Amedo i companyia.

26

Segons González, per guanyar al PP caldria que Izquierda Uni-

QUADERN D'APUNTS

da sols obtingués un 5 per cent dels vots. Aquesta sí que és bona! Ni "vot útil" ni gaites... per guanyar al PP sols hauria calgut no fer les coses tan rematadament malament!.

MARÇ

1

Com que és sabut que quasi ningú es llegeix els programes electorals, vet aquí unes "candidatures" que s'han presentat a última hora per aquells que encara no tinguin decidit el vot. Cantants: Ramoncín, Miguel Ríos i Miguel Bosé; o Julio Iglesias, Raphael, Francisco, Bertín Osborne i Manolo Escobar. Actors: Antonio Banderas, Imanol Arias i Fernando Guillén; o Arturo Fernández, José Luís López Vázquez i Ramino Oliveros. Actrius: Loles León, Concha Velasco i Chus Lampreave; o Norma Duval i Conchita M. Piquer. Humoristas: Gila i Coll; o Tip, Ozores i Arévalo. Escriptors i periodistes: Cotarelo i Marsillach; o Ussía, Carrascal i Sanchez-Dragó.

Els més "esquerranosos" podran "votar" a: Sabina, Aute, Juan Diego, Juan Echanove, María Barranco, Raúl del Pozo, Francisco Umbral, Luis Antonio de Villena i Vázquez-Montalbán. Si d'entre tots aquests "polítics" que s'han manifestat a favor del PSOE, del PP i de Izquierda Unida, vosté no sap elegir, no se preocupi: guanyi qui guanyi ells seguiran fent... i noltros també!

2

El dia d'avui és de reflexió. És dia de ressaca després de la "gran festa", de la "gran orgia democràtica" que ens hem pegat: discursos, entrevistes, debats, taules redones, mítings... Avui és un dia de monòlegs interiors. És el dia en què tots ens convertim en jutges,

en fiscals i advocats defensors; en víctimes que demanen una compensació pels danys soferts, i en botxins venjadors. Demà farem pública la nostra sentència. Es pot no creure en la justícia, però en el cas d'unes eleccions democràtiques no hi ha dubte que el veredicté sempre és just.

4

Foren les primeres paraules que ahir vespre, a les 23,30 hores, pronuncià José María Aznar des del balcó de Genova-13: *"Quiero agradecer a todos la participación y a los miles de votantes que habéis dado la mayoría que puede ser suficiente para gobernar España. El PP ha ganado las elecciones."* L'acompanyaven: Rajoy, Rato, Cascos i Ana Botella, amb cares de preocupació: la "nueva mayoría" no ha estat "absoluta". Davall del balcó una multitud cridava segons

les seves aficions: "presidente, presidente"; "oé, oé, oé, oé"; "campeones, campeones" i "to-re-ro, to-re-ro".

5

No és moment d'eufòries en el Partit Popular... Perquè el PP pugui governar necessita del permís de Pujol. Aquest, va insistir durant la campanya que *"plantaria cara al PP"*. I en el PP, s'ha passat de cridar *"Pujol, enano, habla castellano"* a cridar *"Pujol, guaperas, habla lo que quieras"*. ¿La solució a l'enigma? "Una nueva mayoría suficiente para... pasarlas moradas en la Moncloa."

8

Diuen que González du un parell de nits dormint com un *bebé*. Encara no ha deixat de ser-ho i ja torna a somniar a presidir el Govern d'Espanya. Es veu a si mateix assegut en els bancs de l'oposició, més jove, més

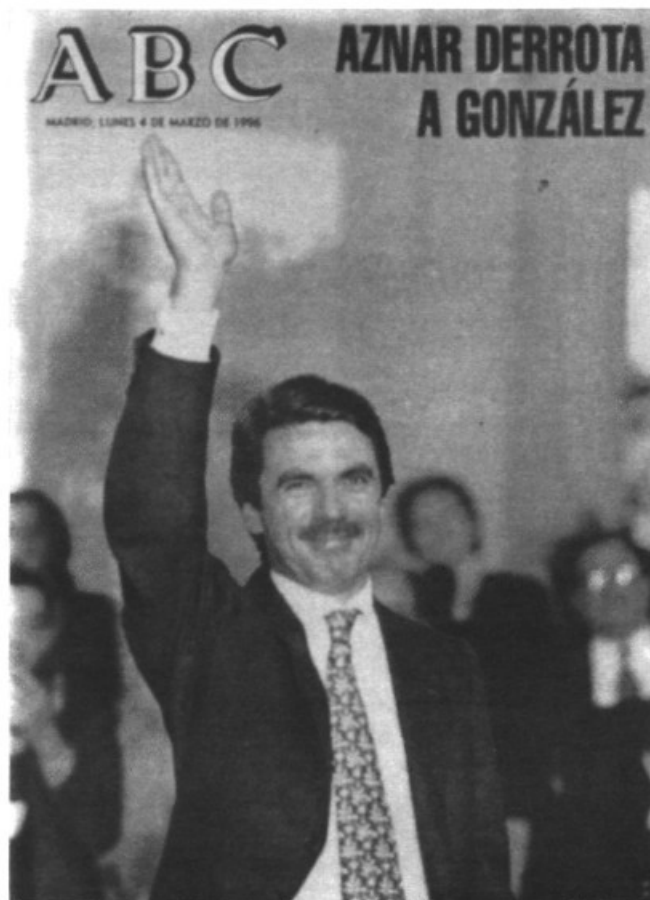
àgil, més rebel... com quan era amb Alfonso Guerra un jove "descamisado" amb el pèl llarg, patilles i pantalons de campana. Fora del seus somnis, ha perdut, però no tant com s'esperava. Tal com volia, ha "guanyat" a les enquestes, però no ha pogut amb tants d'escàndols i amb 14 anys de govern. La nit de les eleccions va dir que li havia faltat una setmana i un debat "cara a cara" amb Aznar. Potser, però el que de veres li ha sobrat a González són quilos... quilos de corrupció.

El que pareix que no ho té gens bé és Anguita. Ha guanyat, però no tant com s'esperava. Què és el que ha perdut Anguita? Doncs: la "pinza", el "sorpaso", la "teoría de las dos orillas" i l'"estribillo" de la seva millor cançó: "Programa, programa, programa."

9

Fa ja més de dos mesos que iniciava aquest "Quadern d'Apunts" parlant de Jesús Gil, i pareix que l'acabaré també amb ell. Ahir, l'insigne president i propietari de l'Atlètic de Madrid, va agredir a cops de puny el gerent del Compostel.la -que tampoc és un sant. Les imatges del fet, filmat per les càmeres de televisió, produeixen ràbia i repulsió. No hi ha res que em produeixi tant d'oi com veure una brega de les de veres, acostumats com estam a veure bregues de ficció en el cine. Gil és un cavernícola, un feixista i un poca-vergonya. Ón és John Wayne per aturar-li els peus?

Primer round de les negociacions PP - CiU: Pujol exigeix a Aznar el cap de Vidal-Quadres (president del Partit Popular a Catalunya) com a gest "de bona voluntat" per començar a negociar el futur Govern. Aleix Vidal-Quadres va dir que venien temps molt durs per als nacionalistes. Potser els temps durs vénen per a ell!

DIETARI DE FETS I FESTES

per Cati Jover i Avellà

gener

1

Bon dia 1996! Pels carrers no es veu ningú, tothom deu estar un poc ressacós després de les festes d'ahir vespre... La més sonada i multitudinària va esser l'organitzada per l'Associació Cultural al Saló d'Actes Municipal. Aahir vespre tot era *Guau! Marxa, marxa "a tope" i molts d'anys per a tothom!* Avui tothom que saluda, saluda molt *baixeeeeeeet!*

4

Hi ha les darreres correngudes pels preparatius de demà: l'arribada dels Reis d'Orient. Encara ha quedat un bon munt de llenya per fer un bon fogueró.

5

El poble ha tengut un despertar blanc. No, no ha estat neu: avui dematí, la Plaça ha aparegut plena de "papebots". A les 9,30 hores els carrers i la Plaça ja eren nets d'uns nefasts pamflets que, escrits amb molta mala "idea", agredien -amb noms i llinatges- els dos regidors en l'oposició, fent-los ofertes de fugir del poble. Qui ha escrit aquest pamflet no

s'identifica però, això sí, deu esser un bon tros... d'"estellenquino". De cap a peus.

A l'horabaixa, amb els nervis a flor de pell, nins i grans esperam l'arribada dels Reis Mags d'Orient. Fa fred i brusca, però hi ha molta alegria. És la gran nit dels infants: els únics que encara, gràcies a Déu, pareixen tenir el cap i el cor nets.

Ah! els Reis només han duit carbò a un. Tothom sap qui és però ningú sap el seu nom.

14

Avui ha mort a Palma als 96 anys madò Maria "Mossona"... potser la dona més gran del poble. Descansi en pau.

21

Després de molts d'anys hi ha hagut unes beneïdes de Sant Antoni com Déu mana, amb carrosses, dimonis, animals, ximbombes i torrades a Plaça. Nò ha faltat menjar i vi a rompre. Qui més qui menys, devers les cinc de la tarda duia una bona rialla i... alguna cosa més!

Per cert, ja tenim dos sants degollats al poble: Sant Antoni no ha volgut quedar enrere de Sant Joan

Baptista, el nostre patró. El capellà, en Montojo, l'ha tomat enterra i l'ha decapitat. Vaja fama quens esteim guanyant degollant sants!

23

Es parla de fer un curset de ball de saló de dos mesos de durada, febrer i març. Demanen un mínim de deu parelles. La gent pareix molt animada, però fa l'efecte que mancaran homes. Seria una llàstima perquè són qui més ho necessiten: les dones sempre ens queixam de que els homes ens trepitgen. I no vull parèixer "feminista", eh?

febrer

2

Han operat al nétet d'en Mateu "s'Aranyó". Pareix que tot ha anat bé, gràcies a Déu, i que l'infantó se posarà bo.

4

S'ha fet una excursió a Puigpunyent pel camí del Coll amb molta participació de gent de totes les edats. La tornada ha estat més suau: la tropa ha arribat a Estellencs a les cinc i mitja...

en Bus!

6

El dia s'ha aixecat empès per una ventada grossa i la mar s'ha començat a enfadar. De part de tard arriben notícies al poble que el mal temps se n'ha duit la caseta del gigre i que la major part de les barques han rebut: moltes han quedat desfetes i pareix que són poques les que han quedat senceres.

7

Les males notícies d'ahir, avui són pitjors: la tempesta d'aquesta nit se n'ho ha duit tot. Ha arrassat la Cala. Fins i tot hi ha pedres escampades per tota la platja i davant la sortida del varador.

10

Per Carnaval, ja se sap: ball de desfresses. La festa ha estat molt animada fins a molt tard. La gent s'ho ha pres molt seriosament i ha comparegut molt ben desfressada: indis, caníbals, dones que eren homes, homes que eren dones, moros amb el seu corresponen *harem*, un turc, molts de frares però cap monja, un torero però cap bou, princeses i bruixes, *vedettes* i dones "fatals",

una "loca de Chaillot", pallassos, rambos, arlequins, rockers dels anys seixanta...

12

Avui toca als infants: Rueta pels carrers, desfressats tots amb relació a la mar. Hi ha hagut peixos, pingüins, estrelles de mar, musclos, pescadors... Una Rueta amb molt de color!

14

Hi ha hagut les exèquies per en Joan "Xeremier". En pau descans.

17

Organitzat pel Grup Municipal IDEES s'ha celebrat a la Casa de Cultura una taula redona-debat amb la participació dels principals partits polítics. Tots han dit que volen esser a Madrid... però tots no hi caben!

L'Agrupació de teatre d'Estellencs ha representat en el Saló d'Actes la comèdia "Un senyor damunt un ruc" de Joan Mas. La comèdia, que no va poder representar-se per les Festes d'agost, a causa de la baixa per enfermetat de na Francisca "Capa" (una de les actrius principals), ha estat un èxit. Ho han fet molt bé. El Saló estava ple i molta de gent no ha pogut entrar. Sort que la setmana qui ve se repetirà.

20

Ha arribat una onada de fred. Avui matí ha caigut

una calabuixada que el Puig de Galatzó era neu. Ha quedat ben blanc.

23

Mítting del Partit Popular a la Casa de Cultura. Han parlat Eduardo Gamero, Tomeu Seguí i el President del Govern Balear, Cristòfol Soler.

El batle n'ha sortit content perquè després de parlar tot el temps amb el President ens arribaran 13 milions. Això sí que són "parlamentacions" profitoses!

24

Avui dematí s'ha celebrat a la Casa e Cultura la Assembla de Regants. Entre altres coses s'han nomenat els quatre responsables dels diferents "ramals": un responsable del ramal General (Tomeu Suau), i un responsable per cada un dels ramals secundaris. Són: de Sa Noguera, en Biel "Cultiva"; de Sa Vinyassa, en Tomás; i de S'Hort d'en Xeu, en Jaume "Tix".

Per falta de temps s'ha decidit que en una pròxima reunió els responsables recent nomenats presentaran un projecte d'Estatuts per a la Comunitat de Regants.

A la nit, "re-estrena" de la comèdia "Un senyor damunt un ruc" a càrrec del grup de teatre estellenquí. La decisió de repetir ha estat molt encertada: pri-

mer, per a tots aquells que no la varen poder veure la setmana passada; segon, perquè tots els que la pogueren veure llavors, ara l'han poguda tornar a gaudir. La funció ha estat igualment bona i el Saló igualment ple.

25

Avui els hi ha tocat el torn els banyalbufarins. Han representat "Ca Nostra", també de Joan Mas. Molta de gent, tant de Banyalbufar com d'Estellencs, ha omplit el local, que se demostra petit quan hi ha esdeveniments com aquests. Segons han comentat alguns que ja l'havien vista aquest estiu a Banyalbufar, la representació ha sortit millor avui que aleshores.

març

1

Avui és el darrer dia que obri la perruqueria del poble. En aquests sis darrers mesos ja són tres els comerços que han tancat: Es Forn, Ca's Tix, i ara, Sa Perruqueria.

2

Avui és "jornada de reflexió" però com que, qui més qui menys, ja ho te tot reflexionat i decidit... Ball de Saló! El primer dia de classe ha estat animadíssim. Quasi no s'hi cabia de gent. Contra tot pronòstic hi ha hagut

prou mascles per poder fer parella.

En es Cafè Es Muntant d'Establiments s'ha celebrat la novena eliminatòria del Gran Torneig de Truc organitzat pel diari Última Hora. No sols hi tenim representants estellenquins sinò que, a més, s'han classificat per jugar les finals. En Lluís "Capa" i n'Andreu Mateu, representants de "Sa Cafeteria d'Estellencs" han eliminat els representants d'Andratx, del Port d'Andratx i d'Establiments. No vos atureu! Tots esteim amb voltros!

3

Els dies d'eleccions tenen un gust especial: la gent s'aixeca amb un "què fer" que només ocorre de tant en tant. Avui el dia s'ha presentat molt seriós, trist i fred. Gris de plom. Gris de cendra. La jornada electoral ha transcorregut tranquil·la i lenta, sense incidents. Però cap a les vuit del vespre, a punt de conèixer els resultats, el poble s'ha trasbalsat: en Joan "es pastor" encara no havia tornat a ca seva. La nit s'ha fet més trista, més negra, més freda. A les 2,30 hores de la matinada han trobat el seu cos sense vida.

4

Tot el poble està commocionat. Ningú parla de les eleccions. ■

Eleccions Municipals 1995:

Un nou Consistori marcat pel passat i per unes relacions polítiques i personals complicades

A VISTES DES POBLE .- Quan després de més de 20 anys de presidir el Consistori d'Estellencs, Bernat Sastre va decidir no presentar-se a la reelecció, s'obrí en el si del Partit Popular d'Estellencs la inevitable qüestió "successòria".

D'entre les tres o quatre distintes alternatives només una contemplava la possibilitat que Bernat Sastre es tornàs a presentar "in extremis" en el cas que fallassin les altres. Algunes alternatives apostaven per qualcú de l'antic Ajuntament "amb ganès". Altres, s'inclinaven per alguns membres de la comunitat estellenquina "amb altura i pes" dins del Partit i del poble. Finalment, la darrera opció i la que partia amb més avantatge enfront de les altres -ja que anava apadrinada pel mateix batle- fou la que propicià una nova candidatura de gent jove, inexperta políticament, sense afiliació al PP, però il·lusionada amb el repte i amb la responsabilitat. Però, aquest no fou un procés senzill i clar, sinó llarg i complicat.

Els primers contactes, de caràcter informal, entre Bernat Sastre i Tomeu Pericàs (metge del poble i persona amb bona imatge i atractiu electoral), paralitzaren durant mesos qualsevol altra opció a l'espera que aquesta "aferràs" definitivament i amb garanties.

Pericàs establí contactes amb persones de la seva confiança personal per formar una candidatura. Per dur endavant això, Pericàs rebé de Bernat Sastre plena llibertat per escollir noms i fixar programes. Bernat Sastre es reservà -evidentment- el dret d'atorgar el *visum i plau* final, o plantejar -en el pitjor dels casos i en el darrer moment- una altra alternativa que bé podia encapçalar ell mateix. Aquesta va ésser la raó per la qual fins el darrer moment els anteriors regidors no varen saber si continuaven a "la llista" o si havien de fer les males; situació que va crear un cert malestar dins d'un sector del PP a Estellencs.

Sense que hi hagués una manifestació explícita de sigles, s'iniciaren les conversacions en el cercle més estret d'amistats de Pericàs i Tomeu Sastre (fill del batle). Des d'aquest "grup d'amics" es va establir l'acord i la conveniència prèvia d'establir reunions amb persones "significades" per la seva oposició a l'antic Ajuntament i aglutinades entorn de Mariona Ràfols, Presidenta de l'Associació de Veïns.

Fins i tot abans que es sabés quina seria la decisió de Bernat Sastre, en el si de l'Associació de Veïns es debatia l'opció de traspasar la barrera del moviment veïnial per presentar-se com a alternativa política a l'Ajuntament. Es tractava de capitalitzar el descontent d'un sector del poble envers una candidatura que posàs fi al fet habitual d'una sola opció electoral i rompre així certes "carències" democràtiques.

La intenció d'aquests contactes entre els dos grups era la d'apurar al màxim la possibilitat d'una única candidatura integrada en una espècie de "Pacte Municipal" entorn d'uns acords previs i d'un programa electoral consensuat.

Per part del grup de Pericàs i

des d'una opció "renovada", es tractava d'evitar tensions entre sectors del poble enfrontats per la gestió de l'anterior Consistori. Per part del grup de Ràfols l'absència "física" de Bernat Sastre facilitava l'acord, però per això no només feia falta canviar els actors sinó també canviar el guió.

Avançades les converses, amb més acords que discrepàncies, la impossibilitat d'arribar a un acord final, vengué motivada per la raó més elemental: *sota quines sigles havia de figurar aquesta hipotètica candidatura única?*

Aquí les discrepàncies foren insalvables i els contactes quedaren definitivament romputs. Optaren per una llista d'Independents: Mariona Ràfols, Jaume "de Son Fortuny", Toni *Putxeter*, Cati Jover i Jordi Magrinyà. Optaren per la llista del Partit Popular: Tomeu Pericàs, Tomeu Sastre, Carlos Díaz, Tolo "des Montimar", Francisca Bauzà i Jordi Buxó. Després, Carlos Díaz va ésser apartat dels primers llocs de la llista *popular* a una posició residual per la "raó" que "la seva dona anava a l'altra llista". Curiosament Carlos Díaz era l'únic de la candidatura del PP que

en les anteriors eleccions municipals ja figurava -com a reserva- a la llista encapçalada per Bernat Sastre. Carlos Díaz no acceptà un lloc sense possibilitats de sortir elegit i renuncià a la llista popular entenen que "algú" li havia retirat la confiança.

Desfeta qualsevol possibilitat d'acord sobre aquest tema i romput qualsevol perill de "no homogeneïtat", la candidatura del PP contà amb la benedicció dels responsables del Partit d'aquí i de Palma.

Les ELECCIONS MUNICIPALS celebrades el dia **28 de maig de 1995** tengueren a Estellencs una participació altíssima (88,66 %) que donà un resultat de 159 vots pel Partit Popular (54,64 % del cens) i 93 vots per l'Agrupació d'Electors IDEES (32 % del cens); 3 vots en blanc i 3 vots nuls. Això suposà 5 regidors pel PP (Tomeu Pericàs, Jordi Buxó, Paquita Bauzà, Magdalena Palmer i Tomeu Sastre) i 2 regidors per IDEES (Mariona Ràfols i Jordi Magrinyà).

El nou Consistori entrà oficialment a prendre possessió dels seus càrrecs el dia **17 de juny** en una sessió tensa, accelerada i poc "solemne". A la convocatòria de dos actes pel mateix dia i quasi a la mateixa hora (les inauguracions de la farmàcia i de l'Ajuntament, després de molts de mesos en reformes) s'hi afegí un fet imprevisible: les exèquies d'una persona del poble. Aquell horabaixa la Plaça va ésser un laberint contradictori de música i de gent que reia per les inauguracions i de gent que sortia de donar el condol; de gent que esperava per entrar a donar el condol i de gent que no volia perdre's la constitució del nou consistori però que no sabia a quina hora es faria. Al final, i després que durant tot el dia es succeïssin els rumors d'ajornaments i demores, la presa de possessió, es celebrà a l'hora fixada amb una escassíssima presència de públic.

Tomeu Pericàs fou elegit Batlle d'Estellencs amb els cinc vots a favor del seu grup i l'abstenció dels dos regidors d'IDEES.

Començava d'aquesta manera una nova etapa municipal que s'ha caracteritzat -fins al dia d'avui- pel balanceig entre l'acord puntual i la dissensió, entre voluntats polítiques més o menys semblants i friccions personals més o menys soterrades.

En sessió de **30 de juny** es decidí fixar pels primers divendres de cada

mes la celebració de les sessions plenàries. Aquest mateix dia es decidí la creació de dues comissions informatives: una, permanent, integrada per tots els regidors; i una altra, especial de comptes, integrada per Jordi Buxó, Tomeu Sastre i Jordi Magrinyà.

Tomeu Pericàs, fent ús de les seves prerrogatives, nomenà a Francisca Bauzà i Jordi Buxó tinentes de batlle i otorgà responsabilitats de les distintes àrees a Magdalena Palmer (Funció Pública i Administració), i a Tomeu Sastre (Cultura, Esports i Festes). El batlle es reservava la responsabilitat de la Hisenda municipal i s'encomanaven a Francisca Bauzà les delegacions de Sanitat i Serveis, i a Jordi Buxó la sempre difícil i conflictiva àrea d'urbanisme.

El mateix dia **30 de juny** es celebrà (ara amb caràcter extraordinari i d'urgència) una altra sessió plenària. El motiu fou causat per una comunicació de Delegació de Costes que ordenava l'enderrocament de tres *alcoves* de la Cala. El fet que motivava tal ordre era que havia prescrit el permís de la concessió. El Ple decidí sol·licitar la declaració de les *alcoves* com a "Bé d'Interès Cultural" i sol·licitar-ne la seva concessió basant-se en el fet que ja sols se'n permet el seu ús públic.

En la següent sessió plenària del dia **14 de juliol** es reiteraren les peticions per ampliar la protecció a quatre *alcoves* més.

En aquesta sessió el grup de

l'oposició encetà la iniciativa de presentar precs i preguntes. D'entre elles, requeri del govern municipal explicacions sobre els criteris, adjudicació i objectius prevists per a les Festes Patronals. En el següent Ple de **l'11 d'agost** la inexistència d'un pressupost per a les Festes Patronals va fer que l'oposició ho reclamàs per procediment d'urgència. El govern municipal va haver de reconèixer que no el tenia llest i es va comprometre a presentar-ho en el plaç d'una setmana. No obstant això, el regidor de Cultura, Tomeu Sastre, sí havia presentat, amb anterioritat, el programa i el pressupost inicial per les "Serenates Guitarrístiques". L'oposició, disconforme per la forma i el contingut va fer constar el seu vot en contra.

En aquest mateix Ple s'aprovà per unanimitat la creació d'una comissió especial per tractar el sempre delicat i espinós tema del "varador".

La sessió plenària de **l'11 de setembre** va ésser una de les més agitada: el grup de govern passà a la contraofensiva emprant la tàctica de presentar per via d'urgència un paquet de propostes amb el fi de recuperar la iniciativa. Davant d'això, el grup de l'oposició recriminà al govern municipal aquesta estratègia, en tant que el no passar per les comissions informatives prèvies, suposava una maniobra d'ocultació intencionada i de deslleialtat. En la mateixa línia, l'oposició acusà el grup majoritari d'incomplir el compromís de presentar un informe sobre les Festes Patronals, així com de no haver contestat a preguntes i sol·licituds presentades amb anterioritat en altres sessions.

No va ésser fins a la següent sessió -la del **6 d'octubre**- on finalment, amb el vot en contra de l'oposició, s'aprovaron els comptes de les Festes.

En aquests Ple, la Comissió Especial del Varador, formada per Jordi Buxó, Francisca Bauzà i Mariona Ràfols, presentà el seu primer informe. Però va ésser en el Ple següent del **3 de novembre** on s'acordà (després d'examinar la proposta feta per la Comissió Informativa del Varador) sol·licitar a la Demarcació de Costes una nova concessió o prorrogar l'existent, així com sol·licitar un informe del secretari i la tramitació d'un informe a través dels serveis jurídics de la Federació d'Entitats Locals.

S'aprovà per unanimitat la pro-

posta de reparar les síquies dels regants d'Es Forat d'Amunt i requerir una memòria als arquitectes interessats en la redacció de les necessàries Normes Subsidiàries. En el Ple del dia **4 de desembre** s'acordà, en el mateix sentit, nombrar una comissió d'estudi per a valorar les millors ofertes referides a la redacció de dites Normes.

Aquest Ple cal valorar-lo com el de més llarg abast. Si bé en la sessió anterior Tomeu Sastre ja havia demanat per via d'urgència sol·licitar del Govern Central un règim fiscal especial per a Balears i manifestà el seu rebuig -a títol personal- a les proves nuclears franceses al Pacífic; en aquesta sessió, amb ell absent, fou Jordi Buxó qui assumí aquesta iniciativa, tant pel que fa a les proves de Mururoa com per les que també ve experimentant el govern de la Xina. S'aprovà amb dos vots a favor i dues abstencions per part del grup popular, i dos vots en contra per part dels regidors de l'oposició, la moció per un Règim Fiscal Especial per a Balears.

Tot i en el mateix dia, va esser presentada una moció del GOB referida a la recollida selectiva dels residus sòlids. El grup majoritari va rebutjar aprovar dos dels cinc punts que plantajava la proposta del grup ecologista i es va abstenir. La moció va esser aprovada amb els vots afirmatius d'IDEES.

El **22 de desembre** es reuní el Consitori per tractar amb caràcter Extraordinari i d'Urgència l'adjudicació de les obres de reforma del cementeri. Per unanimitat s'aprovà el caràcter urgent de la reunió plenària i l'adjudicació de les obres.

El Ple del **12 de gener** vengué marcat per l'aparició d'uns pamflets amenaçadors contra els dos regidors del

grup IDEES. El Batle, Tomeu Pericàs, manifestà la seva preocupació personal i la de tot el seu grup municipal envers aquestes actituds il·legítimes i defensà que la via reglamentària i ajustada a la llei és l'única via que seguirà l'Ajuntament que ell presideix. L'oposició agrai l'actitud solidària del Batle i fé reconeixement de la seva ràpida i pública reacció condemnant el fet.

En la sessió ordinària del **5 de febrer** Jordi Buxó presentà la seva dimissió al·legant motius personals. La dimissió de fins al moment regidor d'urbanisme de l'Ajuntament fou acceptada amb els quatre vots favorables del seu grup mentre que l'oposició va abstenir-se. Estellencs perdí un valor polític i de gestió important. Per unanimitat s'aprovà l'acord de sol·licitar a la Junta Electoral el nomenament d'un nou regidor; previsiblement el següent de la llista *popular*: Miquel Vidal.

La sessió plenària del **1 de març** tengué com a característica més destacada un alt grau d'acord: s'aprovaren -entre altres- resolucions d'adhesió al Fons Mallorquí de Solidaritat i al programa *Leader II*; la subvenció otorgada per la Conselleria d'Agricultura i destinada a l'enllosat del carrer Rector Palmer; l'entrada i la participació de l'Ajuntament en la Red de Prestació Social del Govern i en la Prestació Social Substitutòria; sol·licitar a *Costes* la concessió del varador a Cala Estellencs; i les bases per a un concurs oposició per a una plaça de policia municipal.

Finalment, el grup de l'oposició demanà si s'havien fet gestions referides a un estudi per al desenvolupament econòmic del poble, que ells demanaren al President Soler en la seva visita oficial. ■

OPINIÓ

El dia 17 de juny de 1995 marca el final d'una època, el final d'una manera de fer i d'interpretar la política municipal.

El canvi ocorregut instaurà l'inici d'una nova etapa on paraules com "obertura democràtica", "transparència" i "participació" entraren, a la fi, a formar part de la vida pública d'Estellencs.

Aquesta nova etapa política i institucional ve definida per tres factors: la completa renovació del PP amb un canvi generacional; la presència d'un grup d'oposició no lligat a cap partit polític i per tant independent, IDEES; i el més alt sostre de participació electoral que Estellencs hagi conegut mai. Aquests tres factors són determinants a l'hora d'entendre el funcionament del nou Consitori: per una banda, ha resultat evident que la gent d'Estellencs s'ha manifestat per un canvi en la gestió municipal; per altre, també s'ha manifestat la voluntat de que el canvi no fos traumàtic.

El canvi s'està produint, pausadament però de forma contínua. Els famosos cent dies que es concedeixen les administracions per posar-se al dia, es transformen a Estellencs en tres-cents, però és que la gestió autàrquica dels darrers anys i les flagrants irregularitats comeses han deixat seqüeles difícils de solucionar.

Per la seva part, el grup de l'oposició ha estat clar des de l'inici: si bé s'ha manifestat disposat a acceptar un "*borrón y cuenta nueva*" també es mostra intransigent a l'hora de mantenir irregularitats. I això ha estat fonamental en tots els aspectes. De totes maneres no hi ha enfrontaments greus entre els dos grups, malgrat algunes diferències han estat importants. Les més de les vegades han estat les coincidències una gran ajuda a l'hora de prendre decisions. I això és sempre el que s'ha d'esperar: la pràctica d'una oposició responsable i constructiva.

A la fi, a l'opinió general de que l'Ajuntament funciona prou bé, alguns diuen que "només saben fer torrades". No és vere: les torrades les organitza l'Associació Cultural. (Que, per cert, també sembla gaudir d'aquests nous aires). □ "*Pino*" Sturniolo.

BALANÇ DELS 300 PRIMERS DIES

Representants dels dos grups municipals analitzen com s'ha desenrotllat la política municipal abans de concluir el primer any de gestió, quines han estat les dificultats i quins han estat els avanços aconseguits.

LA DONA DEL CÈSAR

Jordi Magrinyà i Palmer (IDEES)

L'Agrupació INDEPENDENTS D'ESTELLENCES es va presentar a les darreres eleccions amb l'objectiu primordial d'oferir des de l'administració municipal una alternativa de treball i participació als ciutadans d'aquest poble. Passats aquests primers mesos, plens d'intensitat i gràcies a la confiança i suport de molta gent, podem dir que estam prou satisfets de la feina realitzada ja que els primers objectius a curt termini s'han aconseguit:

1er.- ELECCIONS. Si bé la candidatura del PP va obtenir la confiança majoritària dels electors d'Estellencs, és just recordar que per tan sols dos vots no aconseguirem un tercer regidor. Aquesta circumstància hagués fet variar moltes coses. La presència d'una relació "més equilibrada" a l'Ajuntament amb un resultat de 4 a 3 hauria evitat la lògica confrontació de majoria-minoria que suposa un 5 a 2 per a passar a assolir -per part nostra- més responsabilitats efectives en el govern municipal (sempre en el cas hipotètic que el PP ho acceptés). Tot i reconèixer que la nostra campanya demanant el vot no va arribar a tothom amb el temps i la forma adequada, estam molt satisfets dels resultats obtinguts tota vegada que tenguérem el suport de més de la tercera part dels electors estellenquins.

2on.- GOVERN i OPOSICIÓ. Només amb la nostra presència i el nostre missatge de renovació i transparència hem aconseguit importants i necessaris canvis en les "formes" i estratègia del PP d'Estellencs. I ens n'alegram perquè qui hi surt guanyant amb l'obligat respecte a l'adversari polític i amb el necessari esperit de diàleg és, en definitiva, tot el poble. Sempre -ahir i avui- hem defensat que no beneficia a ningú una situació de confrontació més enllà dels límits que marca la normal discrepància política d'idees i projectes. No obstant això, sabem que més tard o més prest la nostra sola presència a l'Ajuntament es manipularia per part d'alguns com la millor excusa i causa de tots els mals del poble: *que som el pal que no deixa girar la roda del carro*. A noltres no ens trobaran per aquest camí i en tot cas allà qui vulgui mantenir-se en aquesta política de tensió, hipòcrita i covarda.

3er.- COMPROMÍS AMB EL POBLE. Després de 300 dies de compromís efectiu amb la gent i el poble d'Estellencs ja no feim suposicions o especulacions. Avui sabem fil per randa quina és l'herència rebuda i quines són les mancances a resoldre. I en això ens hi enfrontam sense acritud ni gens de por. Com la dona del Cèsar "que a més de ser honesta també ho ha de semblar" ens comprometem a seguir en aquesta línia d'actuació marcada pel treball (moltes vegades obscur i poc agraït) i per una actitud compromesa, coherent i, sobretot, constructiva. □

UN TO SERÈ

(PP) Tomeu Pericàs i Garcia

Sembla que era ahir que preniem possessió dels nostres càrrecs com a regidors d'aquest Ajuntament i ben bé ja fa 300 dies.

Des d'un començament, marcat per la inexperiència de tots en les tasques municipals i suplida en gran mesura per una gran dedicació, hem arribat a un punt on hem adquirit el to serè necessari per anar desenvolupant amb tranquil·litat, però sense pauses, els objectius que ens havíem marcat quan vàrem decidir presentar-nos a les eleccions; i més, quan posteriorment el poble d'Estellencs ens va donar la seva confiança i la responsabilitat de governar..

No ha estat -ni serà- un camí de roses. Durant aquest temps hem hagut de superar moments difícils, entre els que destacam la dimissió del nostre amic Jordi Buxó per motius personals.

No hi ha lloc per enumerar i explicar tot el que ha fet l'Ajuntament en aquests mesos, però sí és temps de fer un balanç de la gestió realitzada. I el balanç que feim des del PP és molt positiu.

TRANSPARÈNCIA. La llepolia de les subvencions per actuar en distintes àrees no ens fa perdre el cap, i en conseqüència, fer-nos oblidar que el pressupost d'aquest Ajuntament és molt limitat. Per tant, és necessari atendre fonamentalment les prioritats rebutjant hipoteques temptadores. Hem mostrat una transparència absoluta en les despeses públiques, informació a la població dels acords municipals, tràmits per a la regularització de la plantilla laboral de l'Ajuntament, control sanitari i de consum d'aigua, iniciats els tràmits per a la redacció de les NNSS, actuacions d'embelliment urbà i, en general, hem promogut activitats que convidin a la participació ciutadana.

COL·LABORACIÓ. Un Ajuntament mai es recordarà exclusivament per haver fet una obra en concret. Són els col·lectius els que fan que les gestions municipals siguin dignes d'esser recordades. Per això, i amb la finalitat de promoure la participació ciutadana, des del primer moment hem adoptat un esperit de col·laboració amb totes les Associacions i hem fomentat la creació d'altres: una agrupació contra incendis i la Comunitat de Regants des Forat d'Amunt.

DEBAT POLÍTIC. La nostra postura ha estat de total respecte a tots els corrents d'opinió, utilitzant com a eina principal el diàleg per arribar a acords en benefici d'Estellencs. L'Ajuntament és en el punt de mira de bona part de la gent del poble, i per cap concepte, volem projectar una imatge d'enfrontament que ajudi a dividir-lo; entre altres coses perquè aquest enfrontament no existeix amb el sentit literal de la paraula. Hi ha un debat polític com el que hi ha arreu dels municipis de la nostra Comunitat i això és i serà la nostra línia de conducta. □

Telf: 618550 - 618529

Fax: 618511

HABITACIONES CON VISTA AL MAR
BAÑO - TERRAZA
AGUA CALIENTE Y FRIA
CALEFACCION CENTRAL
SERVICIO ESMERADO
COCINA SELECTA

ESTELLENCES
(Mallorca)

RESTAURANTE BAR

SERVICIO PERMANENTE
DE 9 A 20 HORAS

COCINA INTERNACIONAL
ESPECIALIDAD EN BODAS
COMUNIONES Y BANQUETES

ABIERTO TODO EL AÑO

Mirador Ricardo Roca

ES GRAU
CARRETERA ANDRAITX - ESTELLENCES
MALLORCA

PARA RESERVA DE MESA

TEL. 618527 - ESTELLENCES

ELECCIONS GENERALS

CAMPANYA ELECTORAL

DEBAT

A VISTES DES POBLE.- Organitzat per l'**Agrupació d'Electors Independents d'Estellencs (IDEES)**, es va celebrar el passat dia 17 de febrer el primer dels actes de la campanya per les Eleccions Generals. Davant un reduït grup de persones, els representants dels principals partits que concorren a les eleccions (PSOE, PP, IU, PSM, Unió Mallorquina i Els Verds) exposaren a la Casa de Cultura els seus principals eixos programàtics en un ambient fred per la temperatura i tebi pel diàleg més que pel debat. L'acte, que va començar a les 8 del vespre, fou presentat i moderat per Jordi Magrinyà, regidor de l'Ajuntament.

Obrí els torns de paraula el cap de llista de **Els Verds** al Congrés, Miquel Àngel Llauger, que centrà el seu discurs en la defensa d'una economia ecològica i diversificada més enllà del monocultiu turístic. Va manifestar que en contra dels que diuen que el seu programa és utòpic i irrealitzable, "el que és veritablement utòpic és pensar que podem seguir creixent i malgastant recursos naturals il·limitadament".

La representant de **Unió Mallorquina**, Mònica Pastor, reclamà la presència d'una veu nacionalista al Parlament de Madrid per defensar els interessos dels mallorquins. Criticà en la seva intervenció els partits centralistes perquè "anteposen els seus interessos de partit als interessos de la nostra illa".

En el mateix sentit, Bernat Aguiló del **PSM**, posà com exemple de la poca preocupació dels nostres representants a Madrid "que mentre la nostra Comunitat Autònoma té el més alt nivell de vida de tot l'Estat, és la que té les pensions més baixes i el menor nombre de llits hospitalaris". Exposà la necessitat d'allargar la temporada turística, una llei fiscal diferenciada per a Balears i la reforma de l'Estatut.

Alejandra Hemingway de la llista de **Izquierda Unida** defensà un "desenvolupament econòmic sostingut

i una societat de "plena ocupació". Criticà el Tractat de Maastricht per l'esforç i els retalls socials que imposarà la integració.

Julio Martínez, representant del **Partit Popular**, demanà un canvi polític per atacar els principals problemes que té el país. Prioritzà la necessitat d'emprendre reformes per a l'ocupació, ajudes a les PIMES, reformes fiscals que simplifiquin les declaracions del IRPF i la transformació de l'exèrcit en un exèrcit professional "reduït, modern i àgil, com el dels marines".

Per part del **PSOE**, Eduardo Calvo centrà la seva intervenció en combatre el pessimisme i la ceguesa d'aquells que no volen reconèixer lo molt que aquest país ha avançat en 13 anys de govern socialista. Va fer una autocrítica dels errors comesos però defensà els esforços que s'han fet en sanitat, educació i pensions, la reforma industrial i el prestigi que avui té Espanya a Europa i en el món.

Obert el debat i el torn de rèpliques, que es varen centrar en "l'Estat del Benestar", el representant del PP va acusar el PSOE de posar-lo en perill. "Per a nosaltres -digué- l'Estat del Benestar és eficàcia administrativa, no pagar impostos (sic), privatitzar els serveis públics i gestionar de manera privada les empreses públiques."

Per a Llauger, de Els Verds, "el discurs del PP és ultraliberal i la seva aplicació en la pràctica ens durà a

una societat dual de rics i pobres, seguint els exemples de Thatcher o Reagan".

En el mateix sentit es manifestaren els representants del PSOE i PSM pels quals la privatització dels sectors públics suposa l'existència de beneficis per a les empreses privades mentre que el sector públic es queda de fet amb els sectors no rendibles.

"L'Estat no és una empresa privada que se gestiona per donar beneficis" va dir Calvo dirigint-se al representant del PP.

Per a IU i Els Verds cal reduir la jornada laboral a 35 hores setmanals mantenint els salaris. Llauger assegurà que "mai més podrem tornar a tenir treball per a tothom amb jornades laborals de 40 hores". ■

MÍTING

El passat dia 23-F -vaja dia!- el Partit Popular acudí al nostre poble amb les més altes figures del seu cartell electoral: un fet sense precedents a Estellencs. Estava previst que venguessin Eduardo Gamero -el cap de llista al Congrés per Balears!- i Tomeu Seguí, suplent de Carlos Cañellas al Senat. Però el més destacat de l'acte fou la presència inesperada del President Cristòfol Soler. El miting es celebrà a la Casa de Cultura davant unes 25 persones. ■

ELECCIONS GENERALS

RESULTATS ELECTORALS

El PP guanya els vots del CDS i UM, i el PSOE es fa amb els vots de Els Verds

Estellencs continua fidel al **PP**

Pocs canvis respecte a les "Eleccions Generals" de 1993

A VISTES DES POBLE.-

Sempre és aventurat fer anàlisis electorals una vegada sabuts els resultats perquè, en definitiva, el vot secret impideix -gràcies a Déu- conèixer a qui votam, quines són les raons i motivacions que ens duen a cada un de noltros a votar a tal o tal opció política, perquè ens abstenim o perquè canviem el vot segons es tracti d'unes eleccions generals o d'unes eleccions autonòmiques.

No obstant això, aquesta feina -la d'analitzar els resultats- és obligada de fer i requereix, tant per qui la fa com per qui la llegeix, d'un altíssim grau de prudència. Però, la feina no és tan complicada, basta tenir les xifres de les tres o quatre darreres eleccions, mirar les xifres i els percentatges, fer comparacions, fer quatre sumes i quatre restes i ... mirar si se'n pot treure qualcuna cosa en clar a més de les ja de per si evidents.

A l'hora de posar-se en feina s'ha de tenir en compte que, si bé es veritat que cada elector segueix un esquema de vot més o menys lineal sense pegar bots massa bruscs, bandejant d'un extrem a l'altre, és també veritat que només es poden fer comparacions "fiables" examinant eleccions semblats. El valor de considerar eleccions "no semblants" no és tampoc menyspreable per tant com indiquen tendències de vot.

Comparant els darrers resultats obtinguts amb els de les Generals de 1993, el Partit Popular incrementa a Estellencs el seu nombre de vots i el seu percentatge: de 118 vots obtinguts a l'any 93 passa a tenir-ne 126, la qual cosa suposa un 55 % dels vots (4,5 punts més que abans). El PP està a punt d'aconseguir amb aquest resultat el record percentual que obtenqué la UCD a les Eleccions Generals de 1979 on va obtenir el 56,3 % dels vots d'Estellencs.

Per la seva part el PSOE recupera bona part del seu capital perdut durant la darrera dècada. Amb 66 vots i el 28,8 % de suport electoral, el Partit Socialista queda encara lluny dels seus millors resultats obtinguts a les Generals de 1982 i 1986 on va obtenir un 39,5 % dels vots estellenquins, però es torna a situar en línia ascendent.

El més significatiu, però, ho constata el fet que en comparació amb les darreres Autonòmiques -les de l'any passat- i amb el sempre segur "ganxo" del seu cap de

llista, Felipe González, el PSOE passa de 14 vots als 66 actuals, i d'un 5,67 % dels vots al 28,8 %. Al contrari que el PSOE, el PP perd 23 vots i 5 punts en el percentatge.

Esquerra Unida té a Estellencs el mateix comportament que a la resta de l'Illa i de l'Estat: puja però quasi insignificantment. Passa de 14 a 16 vots i millora el seu percentatge en només 8 dècimes (6,9 %) respecte a l'any 93.

El PSM es manté clavat en els 12 vots i el 5,24 %, repetint els resultats obtinguts fa tres anys. Si tenim en compte però els resultats de les Autonòmiques, el partit nacionalista perd 28 vots i 11 punts percentuals. La qual cosa vol dir que d'esser la segona força d'Estellencs en les Autonòmiques ha passat a ésser la quarta, per darrera de PSOE i IU.

Pareix evident, analitzant els resultats, que hi ha un transvasament de vots que van del PSM al PSOE quan es tracta d'Eleccions Generals i a l'inrevés quan es tracta d'Eleccions Autonòmiques. IU no es veu afectada per aquesta circumstància.

La desaparició de l'escena electoral del Centre Democràtic i Social (CDS, partit que fundà Adolfo Suárez quan l'esbucament de la UCD); el resultat catastròfic d'Unió Mallorquina que no ha revalidat cap vot dels 5 que va obtenir a les Generals del

Estellencs			
Censo: 294			
Participación: 80,63 %			
Abstención: 19,37 %			
Escrutado el 100 %			
Partidos	Generales 1996		Generales 1993
	Votos	%	Votos
PP	126	55,02	118
PSOE	66	28,82	59
IU	16	6,99	14
PSM	12	5,24	12
UM	0	0,00	5
ERC	0	0,00	0
Els Verds	2	0,87	9
U. C.	0	0,00	
A. B.	0	0,00	
C. Rep.	1	0,44	
V. Blancos	6	2,62	
V. Nulos	0	0,00	

93 (o dels 11 obtinguts a les Autonòmiques); i la caiguda del vot "verd" que ha passat de 9 vots el 93 a 2 ara, pareixen explicar els augments de PP i PSOE. Malament sigui una prospecció arriscada pareix que els 8 vots del CDS el 1993 i els 5 vots perduts (11 en les Autonòmiques) d'UM han anat a sumar-se als del PP; i que els 7 vots menys de Els Verds són precisament els 7 vots que ha sumat el Partit Socialista. ■

CORREU DELS LECTORS

Recomanam als lectors desitjosos de fer una aportació a aquesta secció que s'esforcin a reduir l'extensió de les seves cartes: com més breus, com més condensades, més probable serà que puguem publicar-les. D'altre banda hauran d'anar degudament signades per autors plenament identificats (nom i llinatges, DNI, adreça i número de telèfon). No es publicaran cartes anònimes ni pseudònimes. Tampoc es publicaran aquelles cartes que pel seu to puguin ésser considerades insultants, com així mateix aquelles que pel seu contingut atentin contra el sistema de llibertats públiques i privades que defensa la Constitució i la Declaració Universal del Drets Humans.

A VISTES DES POBLE respectarà la llibertat d'expressió i la voluntat dels qui vulguin expressar-se en castellà.

En qualsevol cas, les incorreccions ortogràfiques o sintàctiques seran responsabilitat de l'autor. El director d'aquesta revista no es compromet a mantenir correspondència -ni particular ni pública- sobre les comunicacions adreçades a aquesta secció, no es fa responsable dels temes tractats, ni té perquè identificar-se necessàriament amb les opinions exposades.

Demanam que a ser possible les cartes adreçades al "Correu dels lectors" estiguin escrites a màquina o ordinador per facilitar la seva lectura, interpretació i transcripció tipogràfica. Si no pot ésser, bastarà que la lletra sigui ben clara.

El último temporal ha destruido el embarcadero de Estellencs

Los daños han sido valorados en más de 50 millones de pesetas

MICHEL
TEXTO Y FOTOS

Los vecinos y pescadores de Estellencs denuncian el pésimo estado en que se encuentra el embarcadero, prácticamente destruido a consecuencia del último temporal, que ha causado daños que han sido valorados en más de 50 millones de pesetas. Los vecinos están cansados de advertir que cada vez que hay mal tiempo desaparecen varias barcas.

Miguel Vidal, uno de los afectados, asegura que tras el último temporal, de 43 barcas sólo tres han quedado servibles, lo que demuestra que el embarcadero no es seguro. Es preciso, según el vecino, reforzar la escollera. «El último día, las olas llegaron a los siete metros, el agua inundaba el embarcadero y se rompieron los amarres y las barcas se golpeaban». Además, muchas de las rocas de la escollera han caído al agua, «lo que impide sacar las barcas».

Bernat Sastre, ex alcalde de la localidad se quejó de la situación y se sumó a la indignación de los vecinos. Según él, hace unos 4 años, Gabriel Cafelles, entonces presidente del Govern, dijo que habría una partida de 25 ó 30 millones para arreglar el embarcadero. «Si embargo, a día de hoy aún no se ha hecho nada».

Parte del embarcadero ha quedado cubierto de rocas.

Los pescadores no pueden utilizar las barcas, la mayoría de ellas destruidas.

JOANA MONGUERA

PALMA. El cuerpo de Juan Bonet Bonet, el pastor del municipio de Estellencs, fue hallado en la madrugada del lunes en la Finca Es Milla, situada a escasa distancia del pueblo. Juan Bonet de 66 años de edad había acudido, como hacía habitualmente, a cuidar los animales que tenía en la citada finca. Por lo general, solía regresar a casa alrededor de las siete u ocho de la tarde. Sin embargo, y al ser más tarde de las nueve de la noche, su familia alarmada por su le hubiera pasado algo, acudió al domicilio del alcalde de Estellencs, Bartomeu Pericás y le notificaron la desaparición.

De inmediato el alcalde acompañado de la mayoría de los habitantes del municipio iniciaron una batida por la zona para conseguir encontrarle. Bartomeu Pericás indicó que «en ningún momento pensamos que se hubiera podido perder ya que conocía de sobra el terreno». De la misma manera, manifestó que la batida se prolongó durante varias horas ya que la víctima tenía animales en distintos lugares de Estellencs, por lo que recorrieron todos y cada uno de los lugares posibles.

INTENSA BÚSQUEDA. Sin embargo, todo fue en vano, la búsqueda se complicó igualmente con la caída de la noche y por la lluvia que se registró en esos momentos, lo que dificultó el acceso a determinados puntos de las fincas.

Alrededor de las 1.30 horas decidieron abandonar la batida y proseguir con la misma a la mañana siguiente. No obstante, los hijos del desaparecido, que se hallaban muy nerviosos, decidieron continuar con la búsqueda, por lo que el resto de las personas optaron por cejar.

Asimismo, solicitaron la colaboración de una patrulla de la Guardia Civil de Esporles.

Finalmente, alrededor de las 2.30 horas hallaron el cuerpo sin vida de el pastor de Estellencs.

Al parecer el cuerpo que presentaba una fuerte herida en la cabeza se hallaba junto a una piedra en un desnivel de escasa altura. Según indicó Bartomeu Pericás, que igualmente es el médico del municipio, «el cuerpo no presentaba síntomas de violencia, según los primeros indicios Juan Bonet se propino el golpe en la cabeza al caer por

Hallan el cadáver de un pastor de Estellencs en una finca

Tras denunciar su desaparición, el pueblo entero se volcó en una intensa búsqueda

el desnivel pero creo que la caída vino provocada porque se sintió mal». De esta manera, apuntó Pericás las causas de la muerte parecen ser naturales, «probablemente sufrió un infarto y se cayó por el desnivel».

Poco después de hallar el cadáver se dio el correspondiente aviso a la Policía Judicial así como al juez titular del juzgado de guardia, quien ordenó el levantamiento del cuerpo alrededor de las 5.30 horas de la mañana.

El cadáver fue trasladado al Instituto Anatómico Forense de

Palma, lugar donde en las próximas horas le será practicada la autopsia que determinará las causas que le provocaron la muerte.

COMOCIÓN EN ESTELLENC. La muerte del pastor de Estellencs, como le conocían en su pueblo, causó gran comocción entre todos sus habitantes ya que su carácter abierto y tranquilo se había ganado el corazón de todos y cada uno de los habitantes de Estellencs.

Por su parte, el alcalde de la localidad mostró su consterna-

ción ante tales hechos y destacó que desde el momento en que fue denunciada la desaparición de Juan Bonet, el resto del pueblo se volcó bajo la lluvia y el intenso frío, en su búsqueda.

Asimismo manifestó que al ser Estellencs un pueblo muy pequeño, cuando ocurrían hechos similares, todos sus habitantes se volcaban y ayudaban en la medida de lo posible. Juan Bonet, conocido por todos, dejó ayer un vacío en su pueblo natal, lugar donde será recordado como el pastor de Estellencs.

Por otra parte, otro suceso trágico tuvo lugar, el pasado domingo en Andratx. Un submarinista que estaba practicando este deporte al mediodía en aguas de Cala Marraques, encontró en el mar el cadáver de un hombre que tenía una piedra atada a una de sus piernas. El deportista avisó del hallazgo a la Policía Local que desplazó al lugar varios efectivos. Según la información facilitada por los agentes policíacos, la víctima tenía unos 30 años de edad y residía actualmente en Santa Ponça, aunque había vivido durante dos años en Andratx. Asimismo en la zona donde apareció el fallecido, fue localizado un coche de su propiedad.

El alcalde de Estellencs, Bartomeu Pericás, en el lugar donde fue hallado el cadáver.

PEP VECINA

REVISTA DE PREMSA

EL PAÍS

27.01.96

Alacranes

Vicente Verdú

La moral puede pervertirse tanto por los malditos como por los beatos, y con resultados monstruosos parecidos.

La hipocresía de la oposición y el silencio de la opinión pública ha viciado la realidad. A Aranguren se le trató de lapidario porque consideró "explicable" la creación de los GAL. Era sincero frente a la caterva de falsarios y oportunistas (.)

Mientras en la primera democracia del mundo se fusilaba o ahorcaba ominosamente a quien se le cree un peligro social, en España se hace como si el terrorista fuera un ciudadano más (.) No hay, mirando en torno, una nación más democrática que ésta. Ni los cuerpos de seguridad norteamericanos, ni los británicos, los alemanes o los franceses, han vacilado en matar al terrorista cuando han podido. La clase política y la comunidad lo han metabolizado. ¿Qué pasa aquí? ¿Somos más puros que los demás, más inocentes que ellos, más autodestructores que ninguno? Probablemente ETA no tiene necesidad de preguntarse. Está ocupada en disfrutar su provecho.

EL TEMPS

05.02.96

Torna l'amo'?

Miquel Payeras

La pregunta del mil·lió: tornarà l'amo? Tornarà Cañellas? Segons els uns no tornarà perquè en realitat no se n'ha anat mai del tot. Segons els altres és un home acabat, políticament. D'altres, que creuen que els nous aires del govern demostren que sí que està fora de joc, temen -o desitzen?- el retorn i li posen data:

el congrés, segurament l'abril, després que sigui alliberat judicialment de qualsevol ombra relacionada amb el túnel de Sóller (.)

La possibilitat que Cañellas torni ha estat anunciada -des del juliol pràcticament cada setmana (.)

Anem per parts.

Primer. Pot tornar Cañellas al Govern? No sembla lògic (.) Soler és un home de la seva més estreta confiança des del 1983 (.)

Segon. Acceptaria Madrid el retorn? Al govern, no. Seria un espectacle (.)

Tercer. Tendria oposició interna per tornar a presidir el partit? Poca. No seria cap problema (.)

Quart. És possible un retorn de Cañellas sense retornar del tot, però efectivament retornat? És el més probable, i el més mallorquí.

CAMBIO 16

26.02.96

Por qué se odian

Carlos Santos

A los ojos del líder socialista, Miguel Herrero y Rodríguez de Miñón significaba una derecha ilustrada, civilizada, dialogante. Como la que representaría lord Carrington en Inglaterra o Helmut Kohl en Alemania. Justo lo contrario de lo que ve en Aznar: un político "desconfiado, mezquino, vulgar..." Pero ya hace tres años que Miguel Herrero se cayó para siempre de los carteles del Partido Popular. (.) González desprecia a Aznar (.) Aznar desconfía de González, a quien atribuye una insistente perseverancia en el engaño (.) En opinión de Adolfo Suárez ese desencuentro propicia un exceso de confrontaciones que empeoran la situación política: "Yo conozco a los dos. Los veo, tengo afecto por ambos. Pero ellos no se soportan entre sí. Desconfían el uno del otro. Cada uno dice que el otro no merece crédito". Antaño, cuando Suárez estaba en el poder y González en la oposi-

ción, las cosas no eran así: "Felipe fue un opositor muy duro, sin embargo nos veíamos en secreto. Lo recibía cada semana y le contaba lo que iba a hacer."

DIARIO DE MALLORCA

27.02.96

La semana en que Felipe es de izquierdas

A. Pérez Henares

Como cada campaña, Felipe González se nos hace de izquierdas durante una semana. La cosa es cíclica y se repite, como si fueran unas fiebres de maltas, todos los períodos electorales. Los últimos días a Felipe le da la fiebre y ¡zas! se hace de izquierdas.

Le suele durar poco, por lo general. La experiencia que tenemos es que se cura justo en el momento del recuento de los votos. Entonces recoge la cosecha, la almacena y se la vende a un catalán o a Helmut Kohl (.) A Felipe González le ha venido funcionando el truco desde que apareció en la política nacional. Su conversión postrera al borde de las urnas siempre le ha dado excelentes resultados y el público, hasta el momento, ha seguido al mago sin lograr cazarle la trampa y aplaudiendo con fervor sus artes.

(.) González apela ahora de nuevo al olvido colectivo de los ciudadanos. Monta el circo y pretende que nos dejemos seducir, una vez más, por las luces, los juegos de manos y la palabrería.

EL MUNDO

12.03.96

Separadores

Antonio Gala

No estoy completamente convencido de que exista sabiduría en los votos electorales (.) Sería terrible que los

españoles, sabios por infusión, se hubiesen puesto de acuerdo para que las llaves de la despensa y de todo lo demás las tuviera Pujol. Y los chantajease y los marease después de haberlos chantajeado y mareado desde la acera de enfrente. Sé que no tenemos otra democracia ni otro pueblo. Pero me gustaría creer que sí tenemos otro Pujol. Este barre demasiado para dentro sin darse cuenta de que *su* dentro es el *nuestro* también. De los separadores, libranos, señor.

AVUI

12.03.96

Elogi dels electors

Vicenç Villatoro

Des del món econòmic, des d'altres partits i probablement des d'institucions importants, catalanes, espanyoles i fins i tot europees, hi haurà pressions (a CiU) per pactar amb el PP. La línia editorial de molt diversos mitjans de comunicació, des de l'ABC fins a l'AVUI, passant per LA VANGUARDIA, estan creant un clima favorable al pacte CiU-PP. Tot això és normal i perfectament legítim. Però al costat hi ha també (.) la veu dels electors, que consideren que el seu vot no era un xec en blanc, sinó un mandat que obligava a algunes coses i n'impedia unes altres. Per exemple, el vot positiu a la investidura d'Aznar (.)

Al contrari (.) l'elector del PP que va votar Aznar perquè estava d'acord amb els penjaments que deia dels nacionalistes té dret ara, quan sent Aznar festejar els nacionalistes catalans i bascos, a sentir-se traït (.) Per aquesta línia fronterera (entre els electors i els elegits) passa el debat sobre el futur de la democràcia: si els ciutadans hem d'escollir representants cada quatre anys perquè facin el que vulguin o si els escollim amb un determinat manual d'instruccions. La democràcia amb electors actius potser és més incòmoda. Però és més democràcia. □

BAR - RESTAURANT
MONTIMAR
CUINA MALLORQUINA
ESTELLENCs - Mallorca
Tel.: 618576

Restaurant
SON LLARG
Plaça Constitució, nº 6
Telèfon 61 85 64
07192 Estellencs - Mallorca

Des del principi

Mariona Ràfols

Ja fa molt de temps que, des d'IDEES, sentíem la necessitat de trobar un mitjà de comunicació amb els ciutadans d'Estellencs que anàs més enllà d'unes fredes i asèptiques Actes Municipals penjades en un tauló d'anuncis o dels comentaris, purament personals, de carrer o de cafè. Per això avui que "A VISTES DES POBLE" ens dona la possibilitat d'arribar periòdicament a tots, volem aprofitar l'avinentesa per fer-vos arribar el nostre missatge amb l'honesta i legítima intenció de donar a conèixer les inquietuds, les activitats i els projectes de l'Agrupació IDEES.

És el nostre desig aprofitar aquestes pàgines per explicar amb claredat quina és la nostra postura enfront dels temes que ens preocupen a tots, les aportacions que feim a l'Ajuntament i l'anàlisi de la nostra trajectòria al Consistori. Volem a més, a través dels nostres escrits, estimular la participació, l'autonomia, la franquesa i el respecte a la llibertat de pensament; volem fer de la discussió dels punts de vista diferents un serè i habitual costum.

Creim que el més escaient en una ocasió com aquesta, en l'estrena d'una revista, és contar-vos el perquè i el com de l'aparició de la nostra agrupació.

Molt abans que ningú pensàs en les eleccions municipals, un petit grup de gent d'Estellencs, va començar a reunir-

se. Estàvem animats pel desig de participar en els assumptes públics esperonats per les dificultats que l'antic consistori posava a qualsevol que volia fer valer els seus drets ciutadans més elementals.

Es tractava, sobretot, de trobar solucions a la manca de participació i a la impossibilitat de manifestar qualsevol crítica i opinió envers l'immens desordre que imperava en la gestió i administració del nostre Ajuntament.

A vegades, i en plena democràcia, quasi mos sentíem com si estiguéssim en els temps de la clandestinitat i la Dictadura! Aconseguir un local públic per reunir-nos va esser tota una odissea i les dificultats per fer sentir la nostra veu no van ser menys difícils.

Hi havia també, i encara hi és, l'etern problema d'Estellencs: si qualcú vol adquirir compromisos per fer canviar actituds i fets poc democràtics que la costum ha fet tornar habituals, això pot representar que "els altres" parlin malament de tu, que t'assenyalin amb el dit, que et diguin que no t'estimes el poble, que vols dividir. Que te passi tot això, i en un poble tant petit, és a vegades difícil de suportar, més quan l'únic que preténs es deixar sentir la teva opinió precisament per confrontar-la amb la dels altres i trobar les millors solucions per a tothom.

Això és la democràcia: que els que pensen diferent ho puguin expressar, que les minories siguin escoltades i consultades i que s'arribi a un consens que sigui beneficiós per a tothom.

D'aquell nucli de gent va sorgir finalment "l'Associació de Veïns d'Estellencs". A causa de la situació que en aquells moments "patia" el poble, no va poder mai actuar com a tal, però va servir per crear opinió, perquè un grup de gent deixàs de tenir por de dir el que pensava i perquè una altra gent començàs a conèixer millor i a prendre l'habitud d'organitzar-se.

Va passar el temps i la proximi-

tat de les eleccions municipals va estimular a molta altra gent que també sentia el desig i la necessitat d'un canvi. Les eleccions donaven l'oportunitat de participar sense el desgast i la incomprensió d'haver de lluitar dia a dia per fer valer els teus drets. És, com ho diria?... és com si quan t'associes com a ciutadà no tinguessis la mateixa legitimitat que quan ho fas com a grup polític, cosa certament falsa.

L'oportunitat de les eleccions municipals va ampliar en quantitat i qualitat el grup de la gent que, amb una visió progressista volien participar en la renovació de la vida pública d'Estellencs. Altra gent, aquesta amb una visió més conservadora -però també amb força ganes de canviar les coses-, amb tota raó i legitimitat volia dir la seva. Uns i altres ens tenim estima, fins i tot amistat, i semblava que plegats podíem iniciar una nova etapa vista la coincidència d'interessos per renovar l'Ajuntament. Però no va poder ser! Les diferències es varen accentuar ja que, per nosaltres, algunes actituds i plantejaments eren ideològicament inassolibles i, a més, creïem i creiem fermament que tenir a l'Ajuntament un equip de govern i una oposició és molt saludable en un poble on la majoria està avesada a dir amén a tot, a no fer crítica i a despreocupar-se dels seus deures com a ciutadans.

Les pressions són encara molt fortes i es fa difícil, a vegades, suportar la intolerància, els malentesos provocats i la incomprensió... però el nostre grup polític té força, cada cop estam més organitzats i tira tira anem reforçant una agrupació política que tindrà molt a dir en aquests propers anys.

Ens falta encara molt de camí per a recórrer, però la gent d'IDEES estam cada dia més concienciats i convençuts de que anam pel bon camí i que tots els esforços redundaran en benefici d'un Estellencs més obert, progressista, participatiu i democràtic. Vos convidem a participar-hi. ■

COLMADO BAR

ESTANCO

C/ del Mar, 12 - ESTELLENC

Plaça Constitució, 4
07192 (Mallorca)

Telf: 618576

CERÀMIQUES

ESTELLENC

CAFETERIA

ESTELLENC

Tapas Variadas y Bocadoillos
Estellencs (Mallorca)

Telef: 618516

L'ordinador: serà el futur d'Estellencs ?

Gabriel Jover Arbona

En els anys del creixement econòmic espanyol (anys 60 i 70) se va produir una concentració d'activitat i també d'infraestructures en determinades zones del país així com un desplaçament poblacional cap aquests territoris que en alguns casos va provocar un efectiu despoblament de zones i comarques senceres: País Basc, Catalunya, Comunitat Valenciana, envers de les dues Castelles, Aragó, etc.

Dins l'àmbit concret de la nostra comunitat també s'ha conegut en aquests temps passats una concentració i un creixement en determinades zones i un estancament o un retrocés en altres, per mor, com és sabut, del desenvolupament turístic. Això ha provocat per a determinats municipis, entre altres efectes positius i negatius, una situació que a la vegada que limita les oportunitats de treball, de perspectives de progrés i de vida en general, protegeix el seu entorn natural i els caràcters bàsics de la vida tradicional. Tal pot ésser el cas d'Estellencs fins els moments presents.

Una de les característiques dels temps actuals és que la societat moderna és una societat en canvi constant i que aquests canvis es produeixen cada vegada més ràpidament i abasten cada vegada a més àmbits de la vida de les persones i de la comunitat. Estructures i situacions que no fa massa anys enrera semblaven consolidades i inamovibles passen a tenir noves perspectives tant per millorar com per a risc. L'impacte de noves tecnologies, noves idees, noves activitats econòmiques pot fer canviar posicions relatives dins la societat de col·lectius professionals i, fins i tot, afectar espais geogràfics o humans.

Un dels impactes que en el moment present es preveuen més definitius a mig termini sobre els diversos àmbits de l'activitat humana és el que suposarà l'extensió de les noves tecnologies de la comunicació. Els progressos tècnics al camp de la intercomunicació s'han consolidat els darrers anys; la connexió entre usuaris

de terminals de dades o la connexió a xarxes d'informació comencen a constituir una realitat en accelerada difusió a l'abast d'institucions, empreses i persones arreu del món. Ens estam referint a les autopistes de la informació o "infopistes". Aquesta nova realitat suposa un canvi de gran magnitud en tant a facilitar la transmissió d'informació, el subministrament de dades, la difusió d'idees i, fins i tot, la substitució de documents escrits. Aquests canvis concrets -i això és el més important- resonaran en àmbits cada vegada més amplis dibuixant un nou entorn de circulació de la cultura i noves possibilitats de treball.

Aquesta nova estructuració de les activitats esmentades no necessitarà, com les possibilitats de desenvolupament econòmic conegudes fins ara, d'aparatoses infraestructures (carreteres, ports, polígons industrials, urbanisme d'equipament, campus docents, etc.) sinó d'infraestructures més "lleugeres" i amb manco impacte ambiental: sistemes de telecomunicacions (moderna xerxa telefònica) i ordinadors.

S'està obrint un nou i molt ample camp amb efectes sobre el treball, l'economia, la cultura i les relacions humanes. Però s'obrin també interrogants sobre aquests efectes: com incidiran en les relacions socials?, seran un remei als

problemes d'atur?, ajudaran al progrés de les zones més deprimides?, potenciaran la difusió d'una cultura oberta o accentuaran els aspectes alienadors i uniformitzadors de tants mitjans de comunicació de masses?.

No podem, ni pretenim, des de la nostra modesta posició conèixer la naturalesa dels efectes ni la resposta als interrogants anteriors, però sí apuntar alguna de les realitats actuals, cap a l'objectiu de reflexionar si aquesta nova "era" permetrà augmentar les possibilitats d'activitat i de vida en general en llocs que n'havien quedat al marge en processos anteriors.

Un professional autònom podrà prestar els seus serveis als seus clients sense haver de tenir l'oficina a un lloc distint de ca seva?; determinats treballadors podran realitzar la seva feina sense traslladar-se?; empreses de disseny, d'imatge, de comunicació, d'informàtica, i de tantes noves activitats, podran decidir la seva localització a milers de quilòmetres dels seus clients triant pobles en lloc del centre de les capitals?; estudiants de totes les edats podran seguir les carreres escollides des de la seva localitat habitual sense haver de desplaçar-se als campus universitaris?. Les respostes són afirmatives. Vet aquí tres exemples d'ara mateix: un redactor d'un conegut diari de Barcelona fa feina des d'un poble de Mallorca; una empresa de disseny gràfic amb clients per tot el món s'ha establert a Biniraix; l'assistència docent dels alumnes de la Universitat Oberta de Catalunya es fa mitjançant les xarxes d'infocomunicació.

A la nostra comunitat s'hi fan actualment notables esforços, públics i privats, per seguir el procés. Dins els plans estratègics del Govern Balear es contempla que Balears sigui capdavantera dins Europa en aquest camp, la qual cosa constitueix un dels objectius en què més il·lusió hi posa l'actual Conseller d'Economia i Hisenda, senyor Jaume Matas. ■

FORN I PASTISSERIA

CAN VIDAL

Telf: 616574
PUIGPUNYENT

Restaurante

Coll des Pi

Telf: 618503
ESTELLENCES

"No estic en política per defensar interessos particulars"

Entrevista a Tomeu Pericàs, batle d'Estellencs

per Francesc Palmer

Només es pot sentir simpatia, estima i respecte per aquest home. Més val dir la veritat de bon començament: és amic meu. Tomeu Pericàs i Garcia va esser esculpit per la bona educació d'una família de classe mitjana acomodada de Sa Pobla (1957). El seu padri es dedicà -no ho endivinen?- a l'exportació de patates. Els seus pares el varen acabar de bisellar amb aquesta empremta que deixa la seguretat que no fa falta córrer per arribar enlloc. Almenys jo no l'he vist córrer mai!. Ni tan sols quan era estudiant de medicina a Barcelona -allà pels anys 70- i tothom esprintava davant els "grisos", ell no va suar la camiseta. La seva posició natural és la d'estar-se assegut fumant un cigarret sense exaltar-se per res. Aquesta característica, sobretot biològica o hormonal, el converteix en un home tranquil i educat. No és un dogmàtic de cap idea i defensa que per damunt de qualsevol ideologia política estan la família i els amics. S'aprecia de comptar entre ells amb un regidor de l'oposició amb qui comparteix tensions i nervis, però també sopars i rialles per oblidar-se de tot i gaudir de la vida. Sobrat de tacte polític per a vendre, reservat i prudent, és el millor candidat que podria presentar qualsevol partit en aquest poble. El Partit Popular el fitxà i ell es va deixar estimar. Sabedor que era "cavall guanyador" i que no havia de matar-se fent campanya electoral, li va bastar presentar-se davant de tothom amb la cara de nin bon al.lot que ha fet els deures. Tal vegada té el defecte de manca de *mal geni* per saber-se imposar quan l'intenten estrènyer des dels extrems per dur-lo allà on ell no vol. Però ningú és perfecte, i ell tampoc. Si enmig d'una discussió les coses se posen lletges, s'evapora i no hi ha manera de trobar-lo maldament no s'hagi mogut del seu lloc. Se sap que hi és per l'únic moviment que el delata: encén un altre cigarret i espera que escampi.

- Vosté és un home "de dretes"?

- Jo diria que som de "centre-dreta".

- I on és la diferència?

- Avui en dia, així com està plantejada la política, hi ha poques diferències. En l'aspecte econòmic jo crec que la dreta es refereix sobretot a les privatitzacions del sectors públics per cedir-los a mans privades. Enfront d'això jo som més partidari de mantenir una gestió pública però eficaç dels serveis bàsics que l'Estat ha d'oferir als ciutadans. Per una altre part hi ha diferents "dretes": hi ha una dreta nacionalista-perifèrica i hi ha una dreta nacional-centralista que s'hauria d'obrir més i comprendre les diferents sensibilitats autonòmiques.

- A qui va votar l'any 1982 quan el PSOE va guanyar les seves primeres eleccions?

- Vaig votar la U.C.D.

- Per què es va ficar en política?

- Jo pens que no m'he ficat en política. Jo no som polític a pesar que estic afiliat a un partit. Vaig prendre la decisió després de meditar-ho durant molt de temps. I ho vaig fer perquè fa tretze anys que estic vivint en aquest poble i

vaig trobar que junt amb altra gent podíem treballar per Estellencs.

- Ningú no li va aconsellar que no s'hi ficàs?

- Més d'un!. Mon pare el primer!

- Per què no li va fer cas?

- Bé, perquè havia adquirit un cert compromís amb una gent i no podia defraudar-la. Quan ja has donat un sí és difícil a darrera hora abandonar la gent que ha confiat en tu. Això no ho voldria fer per res del món... No te queda més remei que "tirar d'es carro i seguir endavant".

- A la gent li costa creure que qualcú no es fica en política si no és per treure'n profit material o defensar interessos econòmics...

- Te puc dir amb tota claredat que la meva afiliació al partit i ficar-me en política municipal no ha estat per interessos econòmics. Més bé al contrari! En els mesos que duc només he fet que posar-hi doblers de la meva butxaca. Tenc, gràcies a Déu, una posició laboral estable amb un bon sou... Per tant, més estabilitat de la que tenia abans de ficar-me en política no em podia demanar.

LA GENT I EL POBLE

- **En política es guanyen o es perden amics?**

- Jo crec que s'en perden... S'en perden per una raó molt senzilla -de la qual n'era conscient, fins i tot, abans d'esser batle- i així ho vaig manifestar en la meua presentació oficial en un *miting* electoral: una persona pública no ho fa mai bé per a tothom. Vulguis o no reps crítiques d'una part o de l'altra, i encara que tenguis la consciència tranquil·la i sàpigues que això és així, no deixa d'afectar-te el saber que en "*fulano*" o en "*sultano*" t'estan criticant. Això no vol dir que te creïs enemics, però sí que d'alguna manera ajuda a refredar relacions i amistats que abans eren molt més cordials.

- **Abans que es celebrassin les Eleccions municipals -fins i tot abans que es fessin les candidatures- hi va haver reunions reiterades amb persones que avui són en el grup de l'oposició. Que es pretenia amb aquelles reunions?**

- El que preteníem era molt clar: formar un únic equip de govern municipal, presentar a les eleccions una única candidatura que salvàs Estellencs de tensions anteriors.

- **Per què no es va arribar a un acord?**

- Bé, les idees de tots eren en un principi molt semblants. Gairebé tots estàvem d'acord en el que s'havia de fer pel bé d'Estellencs. El que va passar després va ésser que hi hagué per part de certes persones una resistència absoluta a figurar baix l'opció del Partit Popular. Pel contrari, altres mantenguérem que la del PP era la millor opció política per a Estellencs.

- **Són tan antagòniques les postures del PP i del grup IDEES a l'oposició?**

- No... jo pens que no. Com a prova de que no són postures tan allunyades i que hi ha bona voluntat, vull dir que en les darreres comissions i en els darrers Plens Municipals que esteim fent, arribam a acords amb relativa facilitat, maldament en alguns temes podem discrepar!

Pens que d'alguna manera aquell projecte de candidatura única no era gens escabellat. Tots lluitam pel mateix, que és el bé del poble. El problema davant el que mos trobam -els uns i els altres- és el d'un pressupost molt baix que ens limita moltíssim el camp d'acció, llavors no queda més remei que fixar com a

prioritat una cosa o una altra.

- **S'ha de reconèixer que tota la campanya electoral (a no ser d'un incident desafortunat) va transcórrer amb un to i un respecte mutu exquisit.**

- Efectivament. Va ésser la pauta que marcà la campanya i la primera en importància que ens marcàrem en el nostre grup: el respecte a tots i a cada un dels membres que se presentaven a l'altra candidatura.

- **Què tal la salut dels estellenquins?**

- En línies generals és bastant bona.

- **I la salut política?**

- Xerr poc de política amb la gent des poble.

- **Diuen que tots els polítics són molt mentiders. Vostè què tal menteix?**

- (Riu) De moment, ho duc bé.

- **Idò reconegui que dins del seu partit hi ha un "nucli dur" que li exigeix més agressivitat i que doni més canya a l'oposició.**

- No... no és això. Lo que se me reclama és que quan qualcú del meu grup és "atacat" per l'oposició, que jo adopti una postura més ferma per defensar el grup. I amb això hi estic completament d'acord.

- **Però hi ha qui l'acusa de fer la política que li dicta l'oposició...**

- Bé... idò s'equivoquen! Noltros presentàrem un programa electoral ben clar que repartírem per tots els racons del poble. El que intentam fer és complir-ho.

- **A vostè -i això ho he sentit un parell de vegades- l'han comparat amb Adolfo Suárez en el sentit que li correspon fer un paper de moderació i frenar les tentacions més "dures" del seu partit.**

- *Ojalá!* Ja m'agradaria ésser un polític de la seva talla!... Però, respecte al fons de la pregunta, he de dir que me tenc per una persona moderada i que mai m'han agradat els crits ni les discussions massa enceses. El canvi generacional que ha ocorregut a l'Ajuntament suposa ja de per si un canvi en les maneres d'entendre el debat polític, el que suposa governar i el que suposa fer d'oposició. I com que això és inseparable del meu caràcter ningú me farà canviar.

- **L'aparició d'uns "pamflets" al mig de Plaça amenaçant els dos regidors de l'oposició, què li fa pensar?**

- Me fa pensar que hi ha gent que no entén el que és la política municipal. Els

dos regidors en qüestió no eren responsables, en absolut, que s'haguessin paralitjat unes obres. L'únic responsable és l'equip de govern que d'acord amb el programa electoral el que va fer va ésser complir i fer complir el que marca la llei.

- **Vostè va contestar immediatament condemnant aquella acció. No és veritat que això li va crear alguns problemes?**

- De moment no. Tenc la consciència ben tranquil·la.

- **La dimissió de Jordi Buxó, regidor de l'àrea d'urbanisme, va venir motivada per aquestes "tensions"?**

- En absolut! En Jordi ja m'havia manifestat amb anterioritat a n'aquests fets la seva voluntat de deixar l'àrea d'urbanisme perquè no podia dedicar-hi les hores que ell creia que eren necessàries. Ell viu a Palma i per això se sentia incòmode pel fet que només podia controlar l'urbanisme municipal els caps de setmana. Trobava que feia falta un seguiment diari de les obres, amb les llicències, amb els permisos... i això diu molt i bé de l'interès i serietat amb què es prengué el seu treball municipal. Per altra banda, foren determinants en la seva decisió raons professionals i personals.

- **Dimitiria del seu càrrec si ves que la seva postura és qüestionada pels seus?**

- Sense dubtar-ho!

- **Aznar acaba de guanyar les Eleccions Generals -maldament no estigui encara clar si podrà governar; però pels resultats obtinguts a Estellencs pareix qui hi haurà Ajuntament del PP per molts d'anys...**

- Jo esper que sí, però serà el poble d'Estellencs qui ho decidirà!

- **D'aquí a tres anys, tornarà a haver Eleccions Municipals. Tornarà a presentar-se?**

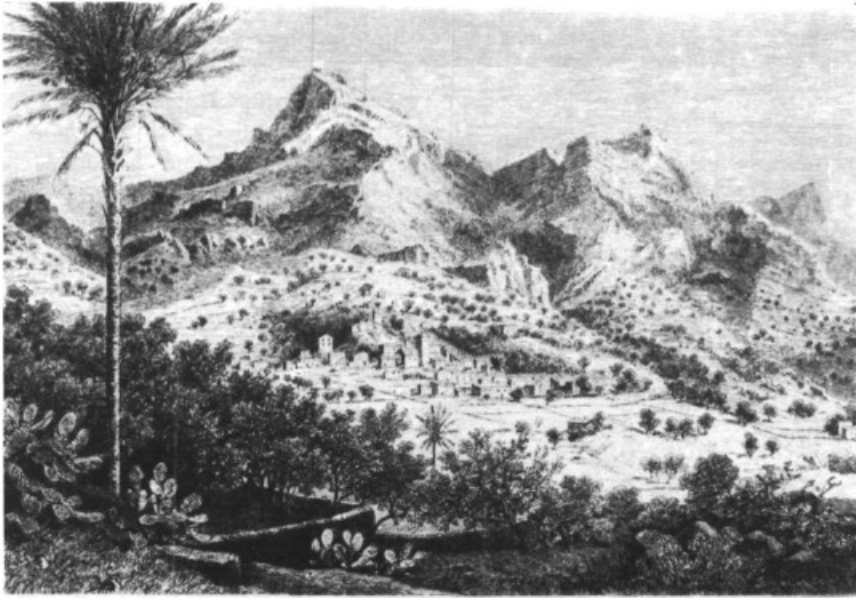
- Jo vaig acceptar un compromís per quatre anys i faré tot el possible per a complir-ho. Més enfora no m'he plantejat res. Abans de parlar de si me presentaré o no a les pròximes Eleccions hem de fer un judici de valor de quina ha estat la nostra actuació i si ha estat convenient pel poble d'Estellencs. Fins el darrer moment no ho decidiré!

- **Se sent satisfet de la seva gestió municipal fins avui?**

- Contentíssim! □

La conquesta de Mallorca i el "repartiment" Primeres notícies sobre la vall d'Estellencs

Joan Jover i Palmer - Catalina Jover i Arbona

Estellencs visto desde Callet.

JAUME I, rei d'Aragó, després d'haver pacificat els seus estats, reuní el desembre de 1228 les Corts Generals a Barcelona i va proposar als senyors i representants de les ciutats la conquesta de Mallorca, famosa per les seves riqueses. A més, el control de la seva posició estratègica en el Mediterrani es feia cada dia més necessari per a la seguretat del comerç cristià.

En aquesta sessió els tres estaments a Corts donaren suport a la proposició reial i oferiren homes, armes, embarcacions, cavalls, doblers i altres socors per dur a terme aquesta empresa.

El mateix dia, clausurades les Corts, es signà una acta on es formulaven les condicions que regularien la conquesta. L'objectiu era l'annexió de totes les Illes. Entre altres, es prengueren els acords següents: Jaume I es comprometia a repartir entre els magnats les terres i altres riqueses obtingudes, de manera proporcional al nombre

de cavalls i homes armats amb què cada un hagués participat. Les porcions de terra que s'adjudicassin serien posseïdes, segons els costums de Barcelona, sota la sobirania del monarca. Els que les obtenguessin les podrien donar, vendre o llogar segons els convingués. A l'empresa hi podrien participar tots els súbdits de la Corona d'Aragó. (Aquesta darrera clàusula fou modificada abans de partir cap a Mallorca, acceptant-se la participació de gent procedent d'altres indrets).

El 5 de setembre de 1229 saltava dels ports de Salou, Cambrils i Tarragona l'armada reial composta de 155 naus grosses. L'estol d'expedicionaris estava compost majoritàriament per catalans per la raó que els nobles aragonesos consideraven més prioritari rendir València abans de prendre les Illes. Hi havia alguns aragonesos, mainaders del rei, un bon nombre de marselesos i llavors, en menor quantitat, montpellerins, genovesos i narbonesos. El rei En Jaume embarcà a Salou a la

galera representant de Montpeller, la seva ciutat natal. Tenia 21 anys.

L'endemà de deixar les costes catalanes, posta de sol, ja destriaren Mallorca. La primera intenció era desembarcar prop de Pollença, però una mestralada els va fer desviar i, esquivant la tempesta, es dirigiren, costa a costa, cap a Andratx a la recerca d'un lloc adequat per efectuar el desembarcament. Passaren per davant les costes d'Estellencs en direcció a Sa Dragonera el dia 8 de setembre. Des d'aquesta illa, les tarides i galeres navegaren cap a Santa Ponça, on s'inicià el desembarcament el 12 de setembre, mentre les naus que calaven més continuaren fins a l'illot de Sa Porrassa.

A la fi, des de les platges de Santa Ponça i Sa Porrassa, les hosts es traslladaren fins al "Coll de sa Batalla" on esdevingué el primer combat general.

Aquell mateix dia tota l'armada s'adreça cap a Porto Pi i, probablement, el dia següent, l'exèrcit de terra s'encaminà cap a la ciutat a la qual posà setge per espai de tres mesos fins a la victòria final. El 31 de desembre de l'any 1229 les tropes cristianes aconseguiren apoderar-se de Madina Mayurqa al crit de "Santa Maria".

Abans que l'illa hagués estat rendida del tot, les terres foren repartides tal com s'havia pactat a Barcelona. Però si el rei En Jaume no hagués manat escriure el Llibre de Repartiment res sabríem, malgrat els admirables treballs dels organitzadors duits a terme amb rapidesa, perquè va ser un desgavell de pobladors que anaven i venien com volien. Molts dels que havien participat en l'empresa, quan tingueren el que els havia pertocat, se'n tornaren als seus llocs d'origen al mateix temps que centenars de famílies

catalanes es traslladaren a Mallorca.

Debades cercariem documents de les parts que tocaren als Magnats, ja que si aquests documents existiren no passaren de les seves respectives cúries senyorials.

El repartiment de Mallorca es va fer agafant com a base la divisió musulmana de l'illa en tretze districtes. Se'n feren vuit parts, quatre per al rei i quatre més a dividir entre el membres de l'alta aristocràcia: el comte Nunyo Sanç, el bisbe de Barcelona, el comte d'Empúries i el vescomte de Bearn. A la vegada, cada un d'ells -comptant-hi el monarca- va haver de dividir les seves pertinences entre els aliats.

La Baronia del Bisbe de Barcelona comprenia: Andratx-S'Arracó, Calvià-Capdellà, Puigpunyent-Estellencs, Marratxí, el Pla de Sant Jordi i la parroquia de Santa Creu de Palma. Tot això ho cedí el Rei Jaume I al bisbe de Barcelona Don Berenguer de Palou.

El bisbe de Barcelona tenia moltes propietats amb molts de vasalls. Va participar a la batalla de Navas de Tolosa (1212), servint a Pere el Catòlic, pare de Jaume I, amb 700 peons i 400 cavalls. A la conquesta de Mallorca participà amb gran quantitat de peons, nobles, cavalls i naus; per aquest motiu el rei conqueridor el premià amb la Baronia.

Dins dels primers establiments que Berenguer va fer, figura la donació de la vall d'Estellencs a favor del seu gentilhome Bernat de Mogoda, el juliol de 1234, amb l'única obligació de mantenir dos cavalls armats dels set que corresponien al seu feu per a la defensa del Regne. Així, ell i els seus successors podrien quedar com a homes propis d'aquest lloc amb aquestes dues cavalleries.

Es coneix per la butlla del Papa Inocenci IV, del 14 d'abril de 1248, que la vall d'Estellencs formava part d'una de les quinze Parròquies que es constituïren a Mallorca, la de Santa Maria la Major de Puigpunyent. Els límits de la parròquia o vila de Puigpunyent eren: el terme de Ciutat, Andratx, Banyalbufar, Esporles i la mar per la costa. La parròquia embrionària tengué com a primer rector don Pere Rotger el 1282. El 1300, el rei Jaume II creà o reestructurà les viles.

L'any 1288, el bisbe Bernat Peregrí nomenà batle -en aquest temps

ESTABLECIMIENTO DEL VALLE DE ESTELLENCS HECHO POR EL OBISPO DON BERENGUER DE PALOU A FAVOR DE SU GENTILHOMBRE DON BERENGUER DE MOGODA EN JULIO DE 1234

"Sea a todos notorio y manifiesto, que Nos Berenguer de Mogoda, a tus hijos y a toda tu posteridad, todo aquel lugar que se llama Estallencs así como discorren las aguas por todo el lugar hasta el mar juntamente con la Alcaria llamada Zabelli que tenemos bajo nuestro dominio y todo lo cual es en la Isla de Mallorca. Y así, todo el dicho lugar tal como discorren las aguas hasta el mar, con dicha alcaria y con los molinos de agua, con los bosques, justicias, pastos, censos y demás establecimientos con todas sus pertenencias, damos a ti Berenguer de Mogoda, a tus hijos y posteridad, en la siguiente forma, a saber:

Que tu y los tuyos tengáis todas estas cosas en feudo por Nos y por aquellos que Nos queremos para servicio y utilidad nuestra y de aquellos que Nos querramos: y que tu y otra persona militar tengais obligación de residir allí, cada uno con su respectivo caballo aprontado en defensa de los bienes que te entregamos y de los demás de nuestra porción: que siempre y en todo tiempo residan allí dos militares con sus respectivos caballos aprontado a dicho efecto, que sean hijos de militares y señora. Mas, si aconteciere que uno de los herederos fuese mujer hija de militar y señora, esta tendrá obligación de mantener allí dos militares con sus respectivos caballos y armas correspondientes. Y por cuanto el lugar que te damos necesita de mayor y más vigorosa defensa que otros de nuestra porción, damos y concedemos a ti, tus hijos y tu posteridad el DIEZMO de todos los frutos que se produzcan en él. Y tú y los tuyos seáis y permanezcáis hombre propio nuestro y de aquellos que Nos queremos."

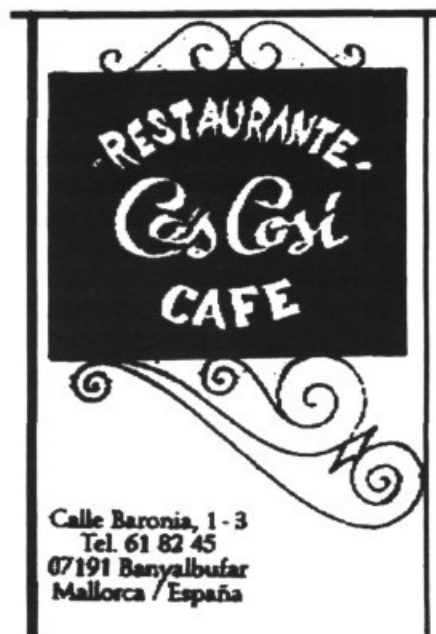
Dado en Barcelona a los XVII de las Kalendas de julio de MCCXXXI. BERENGUER OBISPO DE BARCELONA.

eren els executors de les ordres del rei, encarregats de l'ordre públic i jutges d'aquesta parròquia a don Jaume Basset.

Els primers pobladors varen esser un conjunt de colonitzadors cristians amb tot tipus de comerciants, moros, jueus, esclaus, etc. Molts dels primers propietaris vengueren les terres abans de tornar-se'n al seu país, altres les cediren en usdefruit a nous pobladors. La tendència preponderant era transferir el domini útil -facultat d'explotar les terres-, i quedar-se amb el domini directe, que consistia en tot un conjunt de drets (alou, fadiga, delme, censos, etc.) El principal era cobrar cada any una petita mota anomenada *cens* o *cens emfitèutic*. Els censos es podien redimir pagant una forta quantitat al senyor del domini directe. Però, si no es feia, es transmetien com una càrrega, tant si les terres es venien com no. Moltes vegades es venia el domini útil, però en lloc de cobrar tot d'una, s'hi afegien nous censals. També era freqüent que els posseïdors del domini útil establissin part dels camps que usufructuaven mitjançant contractes de subarrendament.

La nova societat no fou uni-

forme. Bàsicament estava formada per repobladors, prioritàriament catalans, seguits en importància per occitans i italians. Els musulmans que no havien mort o fugit passaren a ser esclaus i la seva civilització fou aniquilada. És remarcable la importància dels jueus, tant dels qui vengueren a la conquesta com dels qui abans ja vivien a Mallorca, habitant dins el barri de l'Almudaina. Solien ser afavorits per la protecció reial i molts reberen terres en el repartiment. ■

RESTAURANTE
Ces Cxi
CAFE

Calle Baronia, 1-3
Tel. 61 82 45
07191 Banyalbufar
Mallorca / España

PLAÇA, QUILÒMETRE ZERO

Ses "cuïdores" des Camp Gran **Excursió a Sa Font des Garbell, Es Rafal i Planici**

Carles Díaz

Sortint de Plaça en direcció a "Ses escoles" i per "Sa dreuera des Collet", de nit, abans de l'aubada, una trentena de persones entre dones i infants sortien cap a Planici a collir oliva. Eren les darreres dècades abans de que arribàs el "boom" turístic i el món es capgiràs.

El seu camí, de sòl empedrat, discorria per davant de l'hermosa finca de "Ses Amitges". Un camí de deu pams d'ample, equiparable a un Camí Reial, i un dels pocs camins públics municipals que encara queden en bon estat. Segons pareix, el darrer home del poble que tenia encarregat el seu manteniment fou l'alguatzir Miquel Vidal.

El grup d'estellenquines recollidores d'oliva estava format per "cuïdores" i "buidadores". Aquestes darreres -dues normalment- eren les encarregades de trabucar l'oliva dels "paners", omplir els sacs i amb el "carregador" de fusta col·locar-los damunt el llom del muls. Al migdia feien foc; recollien les olles de menjar de les "cuïdores", encalienten el menjar i totes juntes es reunien a l'hora del dinar, assegudes en terra, al devora del foc. Eren, les "buidadores", les que contractaven les altres i donaven compte del grup davant l'amo de la finca.

Arribats a l'altura de "Es Collet" i seguint uns cents de metres per la carretera general -després de passar el camí que du a les finques de "Es Putxet" i "Ses Costes"- tombarem a la dreta i per amunt, per una costa molt empinada, passarem per la carrera de les cases de "Son Serralta" -una de les "posseessions" més importants d'Estellencs- d'una arquitectura sòlida i senyorial maldament hagi quedat molt desvirtuada per una balconada a l'estil "ianqui-texà". Avui en dia aquestes *burrades* ja no es permetrien fer, però pel que fa a l'ahir... el mal ja està fet.

Deixades enrere les cases de

"Son Serralta" seguim el camí vell de Banyalbufar. Un camí que caldria recuperar perquè en bona part està ja esbucacat i desdibuixat pel pinar i la brossa (argelagues, càrritx, mates).

Després de no gaire temps -uns deu minuts- trobarem una paret de pedra que marca els límits dels termes municipals d'Estellencs i Banyalbufar. Aquest lloc es conegut com "Es Llenyar". A partir d'ara el camí de pedra es converteix en un corriol que transcorre deliciosament per mig d'un alzinar net, tebi, agradable. El corriol és pla, fàcil de fer, com per assaborir la passejada. Atravassam un torrentó just per davall d'un pontet -ara esbucacat- i arribam als pocs moments a la carretera asfaltada de Planici i al "Sementer d'Abaix". Seguint la carretera, durant uns parells de cents de metres, entrarem dins d'un immens olivar escalonat en marjades: és "Es Camp Gran".

Per arribar fins aquí es necessita de quaranta minuts a una hora de camí, però això no impedia que el fessin, fes fred o no en fes, dones embarassades

o criatures. Diuen que en aquest esplèndid olivar i depenent de l'any, del vent i, sobretot, de "ses solades" -quantitat d'oliva caiguda en terra-, el treball s'organitzava en jornals de 8 a 14 hores. Quan per molta oliva -"bon esplet"- o per mor del vent, s'accelerava l'anyada, s'organitzaven jornals dobles o extraordinaris anomenats: "tasques". Llavors, les "cuïdores" podien arribar a recollir a prop de 21 paners per hom. Cada paner contenia uns cinc kilos d'oliva. A diferència dels jornals normals, les "tasques" eran duríssimes. Se recollia l'oliva "a grapades", a dues mans i a ritme frenètic. A moltes dones els sagnaven els dits. Per evitar això se posaven "didals" o benes per a protegir-sel's. A l'any es podien fer de cinc a quinze "tasques".

A uns dos quilòmetres d'haver entrat a la carretera, atravassam una barrera de fusta que ens durà -després de no més de vint minuts- a "Sa Font des S'Obi". A molts pocs metres de la font, podrem comparar la nostra minúscula estatura amb la del pi més gran de la

PLAÇA, QUILÒMETRE ZERO

comarca. En vint minuts més de seguir un camí de carro, ample i pla, arribarem a "Sa Font des Garbell".

Situada a la vorera d'un penyal, des d'aquí es gaudeix d'una meravellosa vista, quasi com si volàssim entre "Sa Torreta de Ses Ànimes" i "Sa Pedra de S'Asè". Acompanyada per una capella mig derruïda, la font ens regala aigua fresca i un lloc ideal per reposar, recompondre les forces i satisfer la gana mentre es contempla tota la màgia de la nostra costa, des del morro de Sóller a Sa Dragonera.

Seguint -sempre en direcció a Banyalbufar- arribarem, en pocs minuts i després de travessar un dens pinar, a "Ses Cases des Rafal". Un poc abans i a la nostra esquerra, trobarem un caminó que ens condueix a una talaia-mirador amb una altre espectacular vista, just al damunt de "Sa Torreta de Ses Ànimes".

"Ses Cases des Rafal" són molt antigues -fins i tot més que Planici- i des de sempre la seva propietat ha estat relacionada amb l'aristocràcia. Els seus darrers propietaris en el segle passat, els marquesos de Campofranco, la separaren de Planici.

Girant sobre noltros mateixos per emprendre el camí cap a "Ses Cases de Planici" haurem de salvar un pronunciat desnivell. És la part més difícil de l'excursió. Per mig del bosc i aprofitant les "adreceres" sortirem, després d'uns deu minuts "d'escalada", a un camí de carro, pla, ample i còmode, propici per a recuperar l'alè. Ja no ens trobarem gaire d'arribar a n'aquesta

magnífica possessió de Planici.

Planici fou fins l'any 1940 una finca de treball depenent de Es Rafal de Banyalbufar. De fet el seu nom més exacte seria el de "Planici d'Es Rafal". Prova que no es tractà fins molt tard d'una finca de caràcter més *residencial*, és que les edificacions més antigues corresponen a la tafona i les cases de l'amo.

Per un portal d'arc rebaixat s'entra al pati interior. Es tracta d'una *clastra* petita i curiosa, com de pati urbà, i en la que destaca una cisterna. Des de dins de la *Clastra* es pot confirmar que la casa del senyor és relativament nova en comparació a la dels "amos" que queda a mà esquerra. Val la pena visitar la cuina ja que és un ad-

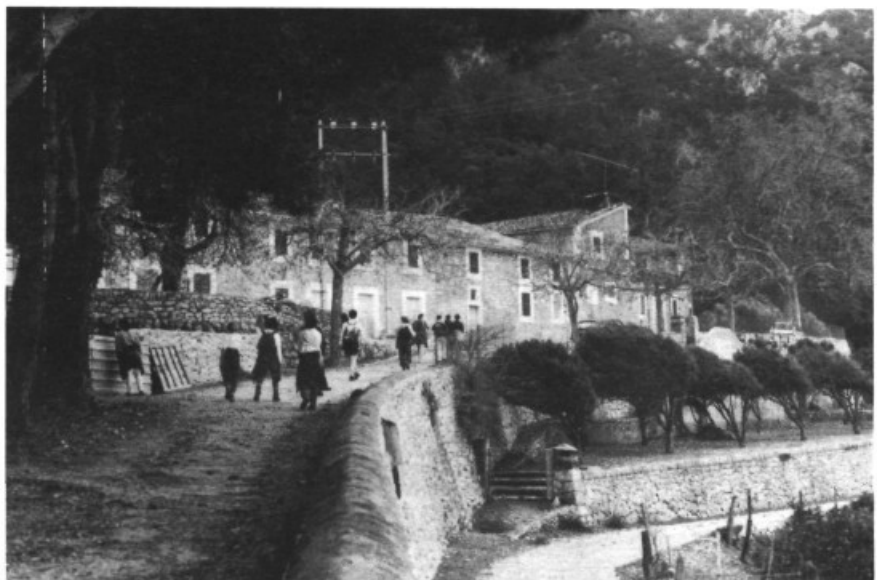
mirable exemple de l'arquitectura rural mallorquina. Darrere, com un enorme animal mecànic, s'hi troba l'antiga tafona, ara adormida en el temps però que tengué una brillant activitat fins a molt entrat el nostres dies.

Al voltant de les cases de l'amo i dels senyors, apareixen altres construccions d'ús agrícola. Cal destacar-ne, d'entre altres, "Sa Casa de ses Dones". El nom fa referència al lloc on s'allotjaven aquelles collidores vengudes d'altres indrets de l'illa (Sineu, Llubí, etc).

Des de la carrera de "ses cases", orientada al nord-est, la vista de tot l'avall d'oliveres, de colors grisos i verds amb la mar que tanca l'escenari, és digna de contemplar-se amb tranquil·litat. Però, si ara convida a una calma balsàmica, eterna i espiritual, en un altre temps fou un quadre de dones amb l'esquena vinclada treballant de sol a sol.

A l'horabaixa els infants deixaven la feina una mica abans i es podia sentir-los cantar i jugar pel bosc de Son Serralta esperant les seves mares, que de tornada i cansades encara recollien llenya per a la casa i així cuinar el "llegum". ■

Volem agrair la col·laboració que ens han prestat per fer aquest reportatge: la família Batle de Planici, en Francesc Albertí de Banyalbufar, les germanes Bel i Catalina "Gendre", Joan "Minyó" i Joan "de Sa Fàbrica". A tots ells, moltes gràcies.

AJUNTAMENT

D'ESTELLENCs

Oficines municipales

Carrer de Sa Siquia, 4 1er.

TEL. 618521. FAX. 618670

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

De dilluns a divendres
de 9.00 h a 14.00 h
Dissabtes: de 11.00 h a 12.00 h.

HORARI DEL SECRETARI

Dimarts i divendres
de 12.00 h a 14.00 h.

HORARI DEL JUTJAT DE PAU

De dilluns a divendres
de 9.00 h a 14.00 h.
Totes les certificacions s'han de demanar
amb un dia d'antelació.

RECOLLIDA DE FEMS

Els dilluns, dimecres i divendres
a la nit

HORARI DEL GIMNÀS

De dilluns a dissabte de 10.00 h a 13.00 h.
De dilluns a divendres de 16.00 a 20.00 h.
És necessària la targeta d'usuari

HORARI DEL BATLE

Dimarts i divendres
de 11.00 h a 14.00 h prèvia cita

HORARI DE L'ARQUITECTE MUNICIPAL

De 9.00 h a 11.00 h
els dies 10 i 24 de maig.

DIES DE NOCES AL JUTJAT

Dijous a les 12.00 h.

RECOLLIDA DE FERRALLA

El primer i tercer dijous de cada mes
que la setmana sigui completa.
La ferralla es pot treure el dia abans.

HORARI DE LA BIBLIOTECA

Dimecres, divendres i dissabte:
De novembre fins maig de
18.00 a 20.00 h
De juny fins octubre
de 19.00 h. a 21.00 h.

AGRUPACIÓ MUNICIPAL DE PROTECCIÓ CIVIL D'ESTELLENCs

Tots els interessats en formar part de l'Agrupació, adreçau-vos a les oficines de l'Ajuntament per tal de formalitzar la sol·licitud d'ingrés i ésser informats degudament. Gràcies anticipades per la vostra col·laboració.

ESCENARI

Carme Dueñas

"UN SENYOR DAMUNT UN RUC" de Joan Mas

Tot un encert! A la fi, després d'un parell de mesos de retard, hem pogut gaudir d'unes vetlades de teatre, quasi un mini-festival. Sincerament ha valgut la pena esperar i trobar-mos amb una feina ben feta i molt seriosa.

Encert, en escollir una peça que sens dubte ha connectat amb el gust majoritari del públic pel seu to divertit i popular: tots podem reconèixer en els personatges actituds i expressions pròpies dels mallorquins de sempre.

Encert pel fet de disposar d'un espai tancat que convida a centrar l'atenció en la feina dels actors damunt l'escenari i permet captar tots els matisos que es perden en les representacions enmig de Plaça. Tot un avantatge per la comoditat que suposen unes condicions d'audiència dignes.

Encert d'ambientació. Amb un decorat ben construït, sòlid i cuidat en els detalls: tot feia evocar amb realisme el clima d'una casa mallorquina, però no la d'una casa mallorquina qualsevol, sinó la casa del "senyor".

Finalment, i ben segur el més important: l'encert dels actors que sense esser professionals donen vida a uns personatges creïbles i entranyables. Un vell d'apariència dura, remugador però finalment tendra; i una monja aficadissa i interessada, però molt divertida, són brodatats per Tomeu "Trico" i Francisca "Capa". Ells dos encapçalen un conjunt de tipus dispars i contradictoris, però que es presenten ben definits i ben representats pels altres actors que nodreixen l'obra amb tots els ingredients de les nostres comèdies. Personatges d'entre els quals llueixen més -és clar- els de caràcter còmic (Miquel "de sa Vinya" i Margalida "Capa") però ben sostinguts pels de caràcter més seriós. Tots ells en conjunt no fan més que retratar la pugna, d'ahir i d'avui, entre els interessos materials i el sentit de l'honor, entre la maduresa i la joventut, entre el que és antic i de tradició i el que és modern i nou. ■

C/, Santo Domingo, 1 - Tel. 71 48 87
07001 - PALMA DE MALLORCA

ECOLOGIA

Carles Díaz

LA FIGUERA, SÍMBOL DE LA MEDITERRÀNIA.

A l'antiga Grècia fou el fruit predilecte de Plató. Considerat com l'aliment dels filòsofs (Sèneca) i l'únic que es deia que induïa a la reflexió i a la iniciativa (Galé), fou la primera espècie botànica citada a la Bíblia (Gènesis 3,7) on aquest arbre representa la imatge de la futura terra promesa (Deuteronomi).

Els àrabs consideraren aquest arbre com el senyal inequívoc de Cultura no barbaritzada (Abu Zacaria XII), i l'única fruita del Paradís en la Terra (Mahoma).

És pels seus propis mèrits que l'he elegida en aquest primer número: per esser l'arbre de la reflexió, i també, per les seves virtuts curatives.

Antigament, el jueus utilitzaren les seves cendres no sols per enlluernar les perles sinó també per blanquejar les dents. El latex (lletrada) de la seva escorça i del tall del fruit, era utilitzat com un potent antisèptic, ideal per a les berrugues i les cremades. El fruit mateix és un esplèndid laxant natural i preven el restrenyiment, la gastritis i la diarrea. Els egipcis i els fenicis parlen de les seves virtuts contra les inflamacions de la boca i estomatitis. És, en general, junt amb els cítrics, el millor element per a la prevenció dels catarros, faringitis i bronquitis que en duen els primers freds de la tardor.

A l'estiu, les figues fresques estimulen l'organisme, suavitzen la veu i tonifiquen el fetge.

Maldament que, com diuen els nostres ancians, "foc de figuera foc de quimera", és també "més segur que ses figues seques". ■

FOGONS

Cati Jover i Avellà

"FAVES ESCALDINES" RECEPTA DE NA MARIA RAVETA

La Quaresma, en temps molt reculats, durava només quaranta hores, en el transcurs de les quals els fidels observaven un dejuni complet. No menjaven ni bevien absolutament res. Fou el Concili de Nicea, celebrat l'any 325, el que va elevar el període quaresmal a quaranta dies, com encara té avui. Va establir-lo el papa Gregori el Gran i va esser qualificat de *carnis levamen* o *carnis tollendas* en al·lusió a la privació de menjar carn.

En temps dels nostres padrins, el dejuni era més rigorós de com el van entendre els nostres pares i de com l'entén, evidentment, la nostra generació. Hom havia de menjar molt poc: poca cosa més que sopes amb oli, verdura i aigua. Beure qualsevol altre beguda -encara que fos llet- era considerat pecat. Els diumenges el dejuni era aixecat i hom podia menjar peix i d'altres aliments nodridors. Tanmateix, hi havia molta de gent que ho rebutjava i es limitava a menjar una mica més que els altres dies, però coses de qualitat semblant. Només si pagaves "Sa Butla" de cent pessetes, podies menjar carn. Hi havia gent que ho pagava perquè els feien creure que "els bancs ballaven".

Per Quaresma hi ha molts de plats per fer amb verdura, peix i llegum: "cassola de bacallà", "bacallà en es forn", "arròs de bacallà", "arròs de verdura", "greixera d'ous" i "cassola de *canya canyul*" -que no és més que molta ceba, tomàtiga i patates, dues cabeçes d'alls i llorer. Però aquí, segons na Maria "Raveta", el més estellenquí de tots els plats de *Corema* són "ses faves escaldines".

Es bullen ses faves, amb cebes tallades, bledes i un raig d'oli i sal. A part es fa un sofregit amb molta ceba tallada llarga, tomàtiga, alls i llorer, i quan les faves són cuites s'escorren i se mesclen amb el sofregit. S'espera que faci "*xup-xup*" uns deu minuts i ... per endins!. ■

GALERIA DE MIRATGES

Quan demà tots siguem pobres

GARAVAT

Les dues darreres dècades han produït una gran quantitat de teories sobre la crisi del món modern, però ningú pot ignorar que la darrera alternativa de solució serà o estètica o bèl·lica. Quan demà tots siguem pobres, quan la Seguretat Social s'hagi esbucada en la ruïna i els vells no tinguin pensió ni els aturats subsidis, quan tornem a la llei de la selva, llavors, hi haurà una revolució o sorgirà una nova estètica que ens deixarà conformats en la indigència. Si hi ha una revolució, tots serem rics i fermarem els cans amb llonganisses, manejarem automòbils de quatre kilòs i estiujarem en la nostra pròpia *ville* a Niza, a Cannes, a Montecarlo, al costat de la "jet set" europea. Però, si com pareix, estam condemnats de per vida a viure enmig d'una crisi, sempre vendrà qualcú a treure'n profit. Si és així, demà la misèria serà la darrera moda anunciada en El Corte Inglés.

Darrera de tota aquesta estètica bruta s'hi amagarà una nova espiritualitat que consistirà en barrejar sàviament dosis d'escassetat material, de sofriment místic i de tristesa col·lectiva. Del que es tractarà, en definitiva, és d'esser infeliços en aparença. Però tot això no serà ja cap novetat. Avui mateix, ja no hi ha res de més mal gust que parlar en públic de doblers i d'inversions milionàries. Ja no hi ha ningú que s'atreveixi a dir enmig de Plaça que les coses li van molt bé. Demà, com avui, la cortesia d'obligat compliment serà no ofendre a ningú dient-li que és ric o que viu bé. Demà, com ara, tothom es queixarà del govern, de la seva sort, de la seva feina, de la seva dona, dels seus infants. Potser plourà tant com faci falta però encara plourà massa poc.

Arribat aquest dia, no hi haurà ni intel·lectual de prestigi ni catedral de cafè que se senti satisfet, perquè la satisfacció és ja un signe de decadència, com la Felicitat. Després d'haver donat una conferència sobre qualsevol tema de profunditat metafísica, tots els filòsofs passejaran pels carrers amb una barra de pa davall l'axella i una llauna de sardines a la mà donant exemple d'austeritat franciscana. Ens sorprendrem descobrint els financers de més èxit i els notaris més anomenats gratant cada dissabte a la nit els nostres contenidors de fens per adornar-se amb qualsevol camia desfilagassada que haguem tirat. Els rics voldran aparentar ser pobres i els pobres seran tan conservadors com avui ho són els rics més reaccionaris. Els selectes clubs privats per a elegants taurons dels negocis s'hauran reconvertit en tuguris on, si abans s'hi respiraven els perfums francesos més cars, ara s'hi ensumaran essències d'oli cremat de fritures despatxades a betzef. Les joieries, les perfumeries, els grans magatzems, tot haurà fet fallida perquè ningú no voldrà passar per burgès. En aquells restaurants que tant d'èxit tengueren fa uns anys, on s'hi servien racions minúscules en plats de bellíssima porcellana, només alguns artistes proscrits i provocadors i la xusma més valent, s'atreviran a menjar-hi plats tan esterilitzats com el material d'un quiròfan. La resta dels mortals seguiran les indicacions dels experts sanitaris que prescriuran dietes de carn de vedella untada amb *clembuterol*, regada amb un vi de *tetrabric* i rematada amb un conyac matarrates

per a les postres. Els mascles més presumits voldran assemblar-se al model de camioner amb panxa cervesera, sense afaitar i escuradents a la boca. Les dames més ben construïdes s'operaran a les clíniques esteticistes per deixar-se caure les galtes, les anques i els pits en un habitual intent d'excitar els seus amants. Els dissenyadors més avantguardistes es cobriran els cranis amb boines rurals i les deesses de la passarel·la mostraran amb desvergonya les cames sense depilar. En aquests dies que s'atraquen, la indústria més pròspera serà el forn del barri i totes les acadèmies de les ciutats prepararan els joves més ambiciosos per opositar a forners. Mentrestant, els fills més dòcils i ben alimentats de les millors famílies es gravaran una estrella roja de cinc puntes al front com a signe de la nova modernitat.

Més prest o més tard, l'ordre natural de les coses aconseguirà imposar-se en aquesta antiga raó oxidada que avui domina el món i que ha traslladat a més d'un banquer del triomf i l'èxit a la pressió o al manicomi. L'austeritat i només fer feina per menjar seran els sagraments d'aquesta nova moral que s'atraca.

Però si tot això no canvia, ens acostumarem a trobar els científics més prestigiosos netejant excusats, mentre les grans estrelles de la televisió són ex-carnicers especialitzats a treure vísceres en els telediaris sense descompondre el pentinat. Demà, la revista més exquisida llegida per l'aristocràcia serà "El Caso" i el beneït de cada poble serà el crític d'art amb millor ull.

Quan tot això ocorri, jo no seré aquí per veure-ho. Navegaré els mars del tròpic amb un iot de vint metres rodejat de mulates de bandera. Beuré xampany i m'alimentaré d'ostres, llagostes i caviar. Faré aquesta peregrinació per el plaer com un acte de purificació i de penitència espiritual. Me sacrificaré només per fer la punyeta a tothom.

